

ARKADIUSZ TULIŃSKI

(Wojskowe Biuro Historyczne im. gen. broni Kazimierza Sosnkowskiego)

Oficerowie Biura Historycznego i Wojskowego Biura Historycznego w latach 1922–1939 (część 2)¹

Dąbrowski Jerzy, oficer piechoty. Oficer Wojskowego Biura Historycznego (WBH) w l. 1927–1933.

Urodzony 23 grudnia 1888 r. w Wołokikinie (Rosja). Po maturze studiował dwa lata w szkole geometrycznej w Tambowie. Porucznik armii rosyjskiej. Od marca do maja 1918 r. w Legii Oficerskiej III Korpusu Polskiego (KP). Od listopada do grudnia tr. w więzieniu ukraińskim w Berdyczowie. W WP od 23 lutego 1919 r., m.in. jako adiutant Grodzieńskiego Pułku Strzelców, nast. dowódca kompanii, w 1920 r. jako dowódca batalionu Nowogródzkiego Pułku Strzelców. W 1921 r. kapitan Nowogródzkiego p. strz., odkomenderowany do Głównego Centrum Wyszkożenia w Kobryniu. 1 września tr. oddelegowany jako geometra Delegatury Ministerstwa Spraw Wojskowych (MSWojsk.) dla spraw osadnictwa w Łucku. Od 1 maja 1924 r. dowódca kompanii 74 pp, od 20 listopada tr. na analogicznym stanowisku w 45 pp.

12 lutego 1927 r. przydzielony do WBH do dn. 10 sierpnia tr., następnie 7 sierpnia tr. przeniesiony do WBH na stałe na stanowisko referenta. 21 lutego 1928 r. awansowany do stopnia mjr. Zmarł 1 czerwca 1933 r. w Kamieniu Koszyrskim.

Znajomość języków obcych: rosyjski i ukraiński.

Znajomość krajów: Białoruś, Rosja, Rumunia, Ukraina.

Odznaczony czterokrotnie Krzyżem Walecznych oraz Złotym Krzyżem Zasługi.

Autor takich publikacji, jak np. *Bój odwrotowy nad Niemnem 1-szej Dywizji Litewsko-Białoruskiej (21–25 lipca 1920 r.)*, Warszawa 1933 czy *Wypad*

¹ Część 1 zob. „Przegląd Historyczno-Wojskowy” 2019, nr 4 (270), s. 157–189. Zdjęcia przy których nie wskazano inaczej pochodzą z zasobu Centralnego Archiwum Wojskowego Wojskowego Biura Historycznego.

batalionu piechoty, „Przegląd Piechoty” 1928, nr 3. Autor haseł *Encyklopedii wojskowej*.

Według opinii mjr. Adama Borkiewicza z 1928 r.: „Bardzo dobry referent. Zrównoważony, o wyrobionym charakterze. Wyróżnia się pracowitością. Bardzo ambitny, karny i opanowany zewnętrznie. Obowiązki wypełnia wzorowo, pomimo ciężkich warunków pracy. Zalety fizyczne bardzo dobre. Bardzo zdolny. Z łatwością obejmuje całokształt przedmiotu, skłonny do wyciągania logicznych wniosków. Bardzo dobry wykonawca, gdy ma nawet odmienny pogląd. Samodzielny, uparty w dążeniu do zamierzonego celu. Doświadczony i umiejący wyzyskać cudze doświadczenie. Autor szeregu prac tak poważnych, jak i popularnych. W stosunku do swego przygotowania teoretycznego osiągnął w ubiegłym roku wybitne wyniki pracy. Nadaje się na stanowisko kierownika referatu”.

Źródło: Centralne Archiwum Wojskowe Wojskowego Biura Historycznego (dalej: CAW-WBH), Wojskowe Biuro Historyczne (dalej: WBH), sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; Kolekcja Akt Personalnych i Odnaczeniowych (dalej: AP), I.481.D.1070, Dąbrowski Jerzy; Dziennik Personalny (dalej: Dz. Pers.) 1927, nr 16, s. 170; nr 20, s. 234; 1933, nr 11, s. 212; Rocznik Oficerski (dalej: RO) 1923, s. 337, 421; RO 1928, s. 127, 185; RO 1932, s. 34, 831; *Spis oficerów służących czynnie w dniu 1.6.21 R.*, Warszawa 1921, s. 211, 593; Z. G. Kowalski, *Szablą i piórem. Wojna polsko-bolszewicka 1919–1920 na łamach polskich fachowych periodyków wojskowych*, Toruń 2000, s. 190–192.

Dąbrowski-Junosza Otton vel Ottokar Józef Artur, oficer piechoty. Oficer WBH w l. 1929–1932.

Urodzony 17 kwietnia 1898 r. w Osijeku (Chorwacja). Podporucznik armii austriackiej. W WP od 2 lutego 1919 r. w rezerwie oficerskiej w Krakowie, następnie od 17 lutego tr. w 2 Pułku Lotniczym jako uczeń pilotażu, obserwator i oficer broni. W okresie 1 października 1919 – 1 stycznia 1920 r. na urlopie akademickim, studiował na wydziale filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego (UJ). 1 marca 1921 r. zatwierdzony w stopniu por. Od 31 stycznia 1922 do 22 kwietnia 1924 r. tłumacz z jęz. francuskiego i oficer ordynansowy kierownika działu doświadczalnego Centralnej Szkoły Strzelniczej. 22 kwietnia 1924 r. przeniesiony na własną prośbę do 3 Pułku Strzelców Podhalańskich (pspodh.), pełnił funkcje: dowódcy plutonu, referenta mobilizacyjnego i dowódcy kompanii.

1 grudnia 1928 r. odkomenderowany na ośmiomiesięczny specjalizujący kurs oficerski dla wykładowców historii wojen w szkołach wojskowych organizowany przez WBH. 1 sierpnia 1929 r. przydzielony do WBH na stanowisko referenta.

18 listopada 1932 r. przeniesiony do 36 pp Legii Akademickiej (LA). Od 4 października 1933 r. pozostawał w dyspozycji szefa Departamentu Piechoty MSWojsk. 29 lutego 1936 r. przeniesiony do rezerwy. Od marca tr. pracował

w Archiwum Wojskowym (AW) WBH jako urzędnik cywilny. We wrześniu 1939 r. brał udział w ewakuacji AW do Rumunii. Kapitan Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, zm. 16 marca 1954 r.

Znajomość języków obcych: francuski i niemiecki.

Znajomość krajów: Austria.

Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Autor *Zarysu historii wojennej 3-go pułku strzelców podhalańskich*, Warszawa 1929 i haseł *Encyklopedii wojskowej*.

Według opinii mjr. Ottona Laskowskiego z 1930 r.: „Oficer ideowy, obywatel świadomy. Charakter zrównoważony o dużej sile woli. Nieco roztrzepany, skłonny do zagłębiania się w sobie. Bardzo pracowity i ambitny. Wzorowy kolega, uczynny. Nieco skryty i uparty.

Fizycznie mocny, lecz mało ruchliwy. Postawa dobra. Wymowa cudzoziemska.

Wybitna inteligencja, dążąca do wyrobienia własnego sądu o każdym zjawisku. Pewna tendencja do komplikowania zagadnień. Myśli powoli, lecz gruntownie.

Zmysł organizacyjny duży z pewną tendencją do schematyzowania.

Przy dużej inicjatywie ogromna pewność siebie i zdolność do walczenia z przeciwnościami i przeprowadzania własnej myśli.

Bardzo pożyteczny pracownik na polu historii wojskowej. Osiąga bardzo dobre wyniki, wymaga jednak kierownictwa”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP I.481.D.1413, Dąbrowski (Junosza-Dąbrowski) Ottokar Józef Artur (Otton); Dz. Pers. 1929, nr 15, s. 293; 1932, nr 13, s. 418; RO 1923, s. 382, 439, 1512; RO 1928, s. 103, 234; RO 1932, s. 81, 831; *Spis oficerów...*, s. 231, 593; K. Paduszek, W. Rawski, *Wojskowe Biuro Historyczne i jego kadra w 1939 roku*, „Przegląd Historyczno-Wojskowy” (dalej: PHW) 2011, nr 1 (234), s. 74–75, 78–79; Kartoteka Osobowa Emigracji Polskiej (dalej: KOEP), szuflada 009: Da-Dm, k. 178, <http://www.kat.umk.pl/koep/> (dostęp 24 IV 2020).

de Kleist Michał, zob. **Kleist Michał**

Dziewałtowski-Gintowt Romuald, zob. **Gintowt-Dziewałtowski Romuald**

Englert Adam Wincenty, ps. „Step”, „Judym”, „Żołnierz”, „Piotr Wysocki”, „Sęp”, oficer żandarmerii. Oficer WBH w l. 1927–1935.

Urodzony 11 listopada 1890 r. w Stepaniu na Wołyniu. Uczestnik strajku szkolnego w 1905 r. Członek Związku Walki Czynnej (ZWC) i Związku Strzeleckiego (ZS). Służył w Legionach Polskich, od 6 sierpnia 1914 r. w 1 Kompanii Kadrowej, następnie w 1 pp, potem w żandarmerii I Brygady. Od 16 grudnia 1915 r. podoficer, następnie oficer Polskiej Organizacji Wojskowej (POW). W WP od 1 listopada 1918 r. jako oficer śledczy

żandarmerii Dowództwa Okręgu Generalnego (DOGen.) Warszawa w stopniu ppor. W 1920 r. w 1 Dywizjonie Żandarmerii Wojskowej, od 1 września tr. por., dowódca plutonu Płock. 1 kwietnia 1921 r. awansowany do stopnia rotmistrza, pełnił służbę w 1 Dywizjonie Żandarmerii w Grudziądzu. Od 21 lutego 1922 r. dowódca plutonu Modlin, 7 grudnia 1923 r. przeniesiony do Korpusu Kadetów na stanowisko wychowawcy i nauczyciela historii. Od 2 października 1925 r. do 1 maja 1926 r. odkomenderowany na studia na Uniwersytecie Warszawskim (UW). Od 11 do 20 maja tr. ochotniczo jako oficer bezpieczeństwa przy Marsz. Józefie Piłsudskim. 21 maja do 16 sierpnia tr. ponownie skierowany na studia. Od 17 sierpnia tr. oficer do zleceń 1 Dywizjonu Żandarmerii. 20 września 1926 – 1 kwietnia 1927 r. odkomenderowany celem dokończenia studiów.

2 kwietnia 1927 r. przeniesiony do WBH na stanowisko kierownika referatu (archiwum). 21 kwietnia tr. awansowany do stopnia mjr. ze starszeństwem z 1 stycznia tr. 24 kwietnia 1929 r. mianowany szefem Wydziału Archiwum WBH.

Od 31 października 1935 do 31 maja 1938 r. w stanie nieczynnym. Organizator i dyrektor Archiwum m. st. Warszawy. 1 maja 1938 r. mianowany podpułkownikiem żandarmerii, 31 maja tr. przeniesiony w stan spoczynku. W czasie okupacji pełnił służbę w Biurze Informacji i Propagandy Komendy Głównej Armii Krajowej (BIP KG AK), aresztowany, osadzony na Pawiaku i zesłany do obozu w Oświęcimiu, nast. więziony w Dachau i Buchenwaldzie. Po uwolnieniu w 2 Korpusie we Włoszech, w l. 1947–1948 organizował Archiwum Polskich Sił Zbrojnych w Anglii. Pozostał na emigracji. Zmarł 4 października 1958 r. w Londynie.

Znajomość języków obcych: francuski, niemiecki, rosyjski.

Znajomość krajów: Belgia, Dania, Estonia, Finlandia, Holandia, Łotwa, Niemcy, Norwegia, Szwecja.

Odnznaczony Krzyżem Niepodległości, czterokrotnie Krzyżem Walecznych oraz Złotym Krzyżem Zasługi.

Autor i współautor takich publikacji, jak np. *Geneza i zarys wojskowej służby bezpieczeństwa w Polsce*, Grudziądz 1931 czy *Przewodnik po polach bitew wojny polsko-rosyjskiej 1830–1831*, Warszawa 1931. Autor haseł *Encyklopedii wojskowej*.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP I.481.E.619, Englert Adam; Dz. Pers. 1927, nr 23, s. 271; RO 1923, s. 1053, 1064; RO 1928, s. 672, 675; RO 1932, s. 288, 831; *Spis oficerów...*, s. 401, 612; S. Łoza, *Czy wiesz kto to jest?*, Warszawa 1938, s. 166–167; J. Ciesielski, *Dzieje Archiwum Wojskowego 1918–1939*, Warszawa 1999, s. 148; W. K. Roman, *Centralne Archiwum Wojskowe 1918–1998, tradycje, historia, współczesność służby archiwalnej Wojska Polskiego*, Toruń 1999, s. 70; KOEP, szuflada 012: Ea-Fu, k. 76, <http://www.kat.umk.pl/koep/>

Florczak Tadeusz Władysław, inżynier, oficer gospodarczy, następnie wojsk samochodowych, potem broni pancernej. Oficer WBH w 1929 i 1931 r.

Urodzony 12 lub 18 lutego 1895 r. w Sanoku. Student Szkoły Politechnicznej Lwowskiej. Członek ZS. Służył w Legionach Polskich (podoficer), m.in. w 1 i 6 pp. Internowany na Węgrzech, następnie w armii austriackiej. Od 27 listopada 1918 r. w WP w oddziale wywiadowczym we Lwowie, potem w kwatermistrzostwie Dowództwa „Wschód”, potem zastępca oficera gospodarczego w szpitalu „Technika” we Lwowie. 18 marca 1919 r. mianowany ppor. prowiantowym. W 1920 r. oficer gospodarczy intendenty Okręgu Generalnego (OGen.) Lwów, nast. OGen. Pomorze, nast. od 2 sierpnia tr. 4 Pułku Strzelców Granicznych. W 1921 r. por. Wojskowych Okręgowych Zakładów Gospodarczych Grudziądz, odkomenderowany do III dywizjonu Centralnego Obozu Podoficerskich Szkół Artylerii. W 1923 r. skierowany na dokończenie studiów na Politechnice Lwowskiej. W 1928 r. oficer 6 Dywizjonu Samochodowego w stopniu kpt.

1 października 1929 r. przydzielony do WBH na okres 1 miesiąca, nast. w 1931 r. przydzielony ponownie na okres 3–9 lutego tr.

W 1932 r. oficer 6 Dywizjonu Samochodowego. W 1934 r. jako oficer Wojskowego Instytutu Badań Inżynieryjnych uzyskał tytuł inżyniera mechanika na Politechnice Lwowskiej. Od 1935 r. zastępca dowódcy 5 Batalionu Pancernego. 1 stycznia 1936 r. awansowany do stopnia mjr. W 1939 r. II zastępca dowódcy 5 Batalionu Pancernego. Zamordowany przez Sowieców wiosną 1940 r. w Katyniu.

Znajomość języków obcych: niemiecki.

Odnznaczony Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych oraz Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Źródło: CAW-WBH, AP 3472+3673+3212, Florczak Tadeusz; Dz. Pers. 1929, nr 20, s. 404; 1931, nr 3, s. 129; 1934, nr 7, s. 91; RO 1923, s. 1301, 1318; RO 1928, s. 652, 659; RO 1932, s. 278, 782; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939. Stan na dzień 23 marca 1939 roku*, Kraków 2006, s. 232, 794; *Spis oficerów...*, s. 523, 618; *Katyni. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego*, Warszawa 2000, s. 141.

Giergielewicz Jan, doktor, oficer piechoty, następnie inżynierii i saperów, następnie administracji. Oficer WBH w l. 1927–1939.

Urodzony 20 czerwca 1898 r. w Kowalu (pow. włocławski), ukończył gimnazjum w Gostyninie. W l. 1916–1917 w POW. Od maja 1918 r. służył w Polskiej Sile Zbrojnej. Brał udział w rozbrajaniu Niemców w Ostrowi Mazowieckiej w listopadzie tr. 16 grudnia tr. ukończył Szkołę Podchorążych, od 17 grudnia tr. w 31 pp jako instruktor i dowódca plutonu w stopniu podchorążego. Mianowany ppor. piech. piechoty dekretem z 14 marca 1919 r. W okresie 30 kwietnia – 24 czerwca tr. zastępca komendanta garnizonu Koło, następnie jako oficer starszy 4 kompanii 31 pp. 16 września 1920 r.

przeniesiony do IV/159 pp (przemianowanego 5 marca 1921 r. na 74 pp); pełnił funkcję dowódcy plutonu. W l. 1921–1923 dowódca plutonu, następnie oficer oświatowy 74 pp. 3 maja 1922 r. awansowany do stopnia por. W l. 1922–1928 studiował historię we Lwowie i w Warszawie, w 1928 r. uzyskał tytuł doktora filozofii. 20 stycznia 1923 r. przeniesiony z korpusu oficerów piechoty do korpusu oficerów inżynierii i saperów z jednoczesnym przydziałem do Departamentu V Inżynierii i Saperów MSWojsk. na stanowisko referenta. 20 kwietnia 1927 r. awansowany do stopnia kpt.

31 października 1927 r. przeniesiony do WBH na stanowisko referenta. Od grudnia 1929 r. pełnił funkcję kierownika samodzielnego referatu archiwalnego. Od marca 1934 r. na stanowisku kierownika działu naukowo-archiwalnego. W 1936 r. kierował inwentaryzacją kolekcji rękopisów, w czasie której zinwentaryzowano 6296 tekstów i opracowano pięciotomowy inwentarz. 13 maja 1938 r. przeniesiony do korpusu oficerów administracji. We wrześniu 1939 r. jako kierownik działu AW brał udział w jego ewakuacji do Rumunii.

18 września 1939 r. internowany w Rumunii, przedostał się do Francji. Od 30 kwietnia do 22 czerwca 1940 r. referent działu archiwalnego odtworzanego w Paryżu WBH. Po przedostaniu się do Szkocji w czerwcu tr. w różnych obozach, w okresie listopad 1940 – marzec 1941 r. w 8 Brygadzie Kadrowej. Od marca 1941 r. do lutego 1947 r. pełnił funkcję kierownika referatu szkolnego w Dowództwie I Korpusu. W 1945 r. awansowany do stopnia mjr. Po wojnie w kraju. Pracował jako wizytator, nast. dyrektor liceum. Od 1948 r. członek PZPR. Zmarł 7 września 1953 r. w Warszawie.

Znajomość języków obcych: angielski, francuski, rosyjski.

Odnaczony Medalem Niepodległości i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Autor prac dotyczących zwłaszcza korpusu inżynierów i saperów, jak m.in. *Zarys historii korpusu inżynierów w epoce Stanisława Augusta*, Warszawa 1933 czy *Przyczynki do umocnienia i obrony Warszawy w powstaniu kościuszkowskim*, PHW 1930, t. 2, z. 2. Autor haseł *Encyklopedii wojskowej i Polskiego Słownika Biograficznego*. Sekretarz „Przeglądu Historyczno-Wojskowego”.

Według opinii mjr. Bolesława Waligóry z 1937 r.: „Pracowity i sumienny w pracy. Stara się jak najlepiej wywiązać ze swoich zadań. Umie dopilnować wykonania.

Umysł mniej lotny i twórczy, wykazuje jednak wytrwałość w pracy. Posiada doświadczenie w pracy archiwalnej w wojsku.

Jako kierownik działu naukowo-archiwalnego osiągnął dobre wyniki, powierzony mu nadzór wykonania programu prac doskonalących personel wykonał sumiennie.

[...] Nadaje się na kierownika działu w służbie archiwalnej i na tym stanowisku może być najlepiej w wojsku wyzyskany”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 1769/89/1432, Giergielewicz Jan; Kolekcja Teczek Akt Personalnych (dalej: TAP), sygn. 66/608, Giergielewicz Jan; Dz. Pers. 1927, nr 25, s. 306; RO 1923, s. 20, 882, 910; RO 1928, s. 586, 599; RO 1932, s. 254, 834; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 300, 494; *Spis oficerów...*, s. 203, 628; S. Łoza, *Czy wiesz...*, s. 202; J. Ciesielski, *Dzieje Archiwum...*, s. 144, 150; K. Paduszek, W. Rawski, *Wojskowe Biuro Historyczne...*, s. 74, 77–79, 95; W. K. Roman, *Centralne Archiwum Wojskowe...*, s. 34, 41, 49.

Gierowski Włodzimierz, oficer dyplomowany artylerii. Oficer WBH w l. 1928–1932 i w 1935 r.

Urodzony 14 lutego 1897 r. w Kielcach, gdzie w l. 1911–1914 organizował pluton harcowski. Ukończył szkołę średnią i zdał maturę w Krakowie. Od 4 września 1914 r. w Legionach Polskich, służył w I Brygadzie (w 1 pp, następnie jako ogniomistrz w 1 Pułku Artylerii Leg.), potem w Polskiej Sile Zbrojnej. W 1919 r. ukończył Szkołę Podchorążych, przydzielony do baterii zapasowej 113 Pułku Artylerii Ciężkiej (pac), następnie 18 pac. 1 grudnia tr. mianowany ppor., pełnił funkcję oficera zaprzęgowego. 20 lipca 1920 r. przydzielony do I dywizjonu 18 pac, na stanowisko 1 oficera 1 baterii. W grudniu tr. zweryfikowany w stopniu por. W l. 1921–1922 pełnił m.in. funkcje dowódcy 2 baterii 18 pac, dowódcy szkoły podoficerskiej i dowódcy 6 baterii. 20 lipca 1922 r. przeniesiony do 3 pac, m.in. dowodził 8 baterią oraz wz. I dywizjonem. 2 kwietnia 1924 r. awansowany do stopnia kpt. 27 czerwca 1925 r. przeniesiony do Oddziału II Sztabu Generalnego (SG) na stanowisko referenta. W l. 1926–1928 r. słuchacz Wyższej Szkoły Wojennej (WSWoj).

Od 31 października 1928 r. przydzielony do WBH, pełnił funkcję kierownika referatu. 18 grudnia 1931 r. awansowany do stopnia mjr. 14 października 1932 r. przeniesiony do 23 Pułku Artylerii Lekkiej (pal) na stanowisko dowódcy III dywizjonu. W 1935 r. ponownie odkomenderowany do WBH na okres od 23 marca do 16 maja tr.

1 października 1935 r. przeniesiony z 23 pal do sztabu Inspektora Armii, gen. Leona Berbeckiego. 19 marca 1938 r. awansowany do stopnia ppłk. dypl. W kampanii polskiej oficer do zadań specjalnych Naczelnego Wodza. Internowany w Rumunii, zwolniony jako inwalida wrócił do kraju. Za działalność w Zrzeszeniu Wolność i Niezawisłość więziony we Wronkach. Zmarł w Kielcach w 1965 r.

Znajomość języków obcych: rosyjski i niemiecki.

Znajomość krajów: Ukraina.

Odnaczonego Krzyżem Niepodległości, Orderem Odrodzenia Polski V kl., dwukrotnie Krzyżem Walecznych oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Autor takich publikacji, jak np. *Polska Siła Zbrojna w przededniu niepodległości*, Warszawa 1931; *Królewsko-polska komisja wojskowa (1917–1918)*,

„Niepodległość” 1931, t. 4 czy *Analiza żywych sił Polski w październiku 1918 r.*, „Bellona” 1933, t. XLI, z. 1. Autor haseł *Encyklopedii wojskowej*.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 1768/89/1434, Gierowski Włodzimierz; Dz. Pers. 1932, nr 13, s. 422; RO 1923, s. 783, 821; RO 1928, s. 434, 462 [tu: ur. 14 II 1897 r.]; RO 1932, s. 184, 831; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 160, 417; *Spis oficerów...*, s. 321, 628; S. Łoza, *Czy wiesz...*, s. 202; P. Stawecki, *Oficerowie...*, s. 85, 156.

Gintowt-Dziewałtowski Romuald, oficer dyplomowany Marynarki Wojennej (MW). Oficer WBH w 1927 r.

Urodzony 19 listopada 1898 r. w Warszawie. W 1915 r. rozpoczął naukę w gimnazjum w Wilnie, które ukończył ostatecznie w 1925 r. Służył w armii rosyjskiej (*miczman*). W WP od 12 lipca 1919 r. do 6 listopada 1920 r. w stopniu por. MW jako adiutant i referent Departamentu Morskiego MSWojsk. następnie do listopada 1921 r. doksztalał się w szkołach marynarki brytyjskiej. Od stycznia 1922 r. referent i kierownik samodzielnego referatu artylerii i uzbrojenia w Kierownictwie MW. Od 12 października 1925 r. jako młodszy oficer, zastępca dowódcy i dowódca okrętu.

W 1927 r. odkomenderowany do prac w WBH.

W 1930 r. awansowany do stopnia kpt. Od listopada 1930 r. na studiach w Wyższej Szkole Marynarki Wojennej w Paryżu i na stażu we flocie francuskiej. W 1932 r. jako absolwent *L'École de Guerre Navale* uzyskał stopień kpt. dypl. W czerwcu tr. mianowany szefem oddziału wyszkolenia Kierownictwa Marynarki Wojennej. Od maja do grudnia 1934 r. pełnił funkcję dowódcy ORP „Krakowiak”. W styczniu 1935 r. przeniesiony na stanowisko dyrektora nauk Szkoły Podchorążych MW w Toruniu. 19 marca 1937 r. awansowany do stopnia komandora ppor. Od stycznia 1938 r. do marca 1939 r. na stanowisku zastępcy kierownika Wyższego Kursu Taktycznego w Warszawie. W kwietniu 1939 r. mianowany dowódcą dywizjonu minowców. Od sierpnia tr. pełnił funkcję szefa sztabu Morskiej Obrony Wybrzeża. Od 6 października 1939 r. do 30 stycznia 1945 r. w niewoli niemieckiej. Po wojnie na emigracji. Zmarł w 1969 r. w Brukseli.

Znajomość języków obcych: angielski, francuski, rosyjski.

Odnznaczony Krzyżem Walecznych oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Autor opracowania (razem z Karolem Taube) *Zarys historii wojennej pułku morskiego*, Warszawa 1933.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 2495, Gintowt Romuald; Dz. Pers. 1932, nr 10, s. 363; nr 13, s. 429; RO 1923, s. 32, 1444; RO 1928, s. 849 [tu: Dziewałtowski-Gintowt R.]; RO 1932, s. 395, 891 [tu: Dziewałtowski-Gintowt R.]; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 392, 902 [tu: Dziewałtowski-Gintowt]; *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, t. 2: *Polska Marynarka Wojenna*, cz. I: *Korpus oficerów 1918–1947*, red. J. K. Sawicki, Gdynia 1996,

s. 328–329 [tu: Dziewałtowski-Gintowt]; Z. Wojciechowski, *Szkoła Podchorążych Marynarki Wojennej w świetle relacji komandora Zbigniewa Węglarza*, „Colloquium” 2011, nr 3, s. 85.

Gogolewski Jan Robert, ps. „Jasieńczyk”, oficer piechoty, następnie administracji, następnie kawalerii. Oficer Biura Historycznego Sztabu Generalnego (BHSZ) i WBH w l. 1923–1939.

Urodzony 6 października 1896 r. w Warszawie. W 1915 r. ukończył szkołę techniczną w Warszawie. Pracował jako urzędnik. Służył w POW. W WP ochotniczo od 10 listopada 1918 r. w 3 szwadronie 4 Pułku Ułanów (p. uł.); od 15 lutego do 13 czerwca 1919 r. na froncie na Białorusi. Od 13 czerwca tr. do 31 stycznia 1920 r. w Szkole Podoficerskiej w Dęblinie, następnie w Szkole Podchorążych w Warszawie. Od 10 lutego tr. w 61 pp, 7 kwietnia tr. awansowany do stopnia ppor. Od czerwca na froncie, dowódca 2 kompanii 61 pp, ciężko ranny 13 października tr. 2 sierpnia 1922 r. przeniesiony do 67 pp.

1 stycznia 1923 r. przydzielony do BHSZ na stanowisko archiwisty, od 17 stycznia tr. pełnił funkcję kierownika kancelarii. 26 maja 1923 r. awansowany do stopnia por. 5 listopada 1928 r. przeniesiony z korpusu oficerów piechoty do korpusu oficerów administracyjno-gospodarczych. 15 września 1933 r. przeniesiony na stanowisko referenta, od 1 lipca 1936 r. oficer do zleceń szefa WBH. 1 kwietnia 1938 r. awansowany do stopnia rotmistrza kawalerii. Dalszych losów nie ustalono.

Znajomość języków obcych: rosyjski.

Znajomość krajów: w listach personalnych pozostawiona pusta rubryka.

Odnaczony Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 263, Gogolewski Jan; Dz. Pers. 1923, nr 5, s. 51; RO 1923, s. 14, 317, 456; RO 1928, s. 150, 258 [tu: ur. 5 X 1896 r.]; RO 1932, s. 358, 831; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 311, 494; *Spis oficerów...*, s. 183, 632; K. Paduszek, W. Rawski, *Wojskowe Biuro Historyczne...*, s. 89–90.

Górecki Wincenty, oficer piechoty. Oficer AW WBH w l. 1927–1935.

Urodzony 15 października 1895 r. w Stanisławowie. Należał do skautingu i Drużyn Strzeleckich. Od 9 września 1914 r. w Legionach Polskich, początkowo w 2 ppLeg., potem w Centralnym Urzędzie Ewidencyjnym Legionów Polskich (plut.). W 1918 r. brał czynny udział w rozbrajaniu Austriaków w Piotrkowie Trybunalskim. W WP od 5 listopada tr., współorganizator I batalionu Piotrkowskiego Okręgowego Pułku Piechoty (26 pp), od 23 grudnia tr. w Oddziale IX SG WP. 1 stycznia 1919 r. mianowany podchorążym. 6 marca tr. przydzielony do Departamentu Personalnego MSWojsk., od 20 lutego 1920 r. Oddziału V MSWojsk. 23 lipca 1919 r. mianowany

urzędnikiem ewidencyjnym, następnie wojskowym XI rangi, zmienionej 5 marca 1921 r. na X r. W l. 1920–1922 studiował prawo na UW.

W l. 1921–1927 oficer Centralnego Archiwum Wojskowego (od 29 stycznia 1921 r.). Od 14 kwietnia 1921 r. pełnił funkcję kierownika I Działu Legionów Polskich Centralnego Archiwum Wojskowego (CAW). 27 marca 1924 r. przemianowany na oficera zawodowego w stopniu por., w 1925 r. zweryfikowano na kpt. Po włączeniu CAW do WBH pełnił funkcję kierownika działu Archiwum Legionów Polskich i działu Akt Tajnych AW.

31 maja 1935 r. przeniesiony w stan spoczynku. Wybrany wójtem gminy Jaremcze, działacz społeczny. Żył w 1939 r. Dalszych losów nie ustalono.

Znajomość języków obcych: niemiecki i ukraiński.

Znajomość krajów: Austria.

Odnznaczony Krzyżem Niepodległości oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Według opinii szefa Wydziału Archiwum Legionów Polskich z 23 stycznia 1921 kpt. Ludwika Strojka: „Bardzo pracowity i sumienny referent. Położył wielkie zasługi około rozwoju Archiwum Legionów Polskich”.

Według opinii gen. bryg. Juliana Stachiewicza z 1931 r.: „Bardzo dobry. Poczucie honoru, ideowość i posłuszeństwo bardzo duże. Charakter dobry, stąd też rodzi się pewna miękkość w działaniu i postępowaniu z podwładnymi. Sam jest obowiązkowym, bardzo pilnym i punktualnym oraz posiada bardzo duże poczucie solidarności. Można na nim polegać. Średnia sprawność fizyczna, bardzo duże zdolności intelektualne. Dość dobry organizator. Bardzo dokładny i sumienny w pracy. Duże uzdolnienia kierownicze, łagodny, sprawiedliwy, cieszy się sympatią podwładnych. Bardzo dobry na zajmowanym stanowisku”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 6300, Górecki Wincenty; RO 1928, s. 822; RO 1932, s. 392, 834; J. Ciesielski, *Dzieje Archiwum...*, s. 143, 144; W. K. Roman, *Centralne Archiwum Wojskowe...*, s. 44.

Grocholski Adam Remigiusz, ps. „Brochwicz”, „Doktor”, „Inżynier”, „Miś”, „Waligóra”, oficer dyplomowany piechoty, następnie kawalerii. Oficer BHSG w 1923 r.

Urodzony 3 września 1888 r. w Strzyżawce na Podolu. Absolwent Wydziału Prawno-Historycznego Uniwersytetu Imperialnego w Petersburgu. Służył w armii rosyjskiej, potem w II Oddziale sztabu III KP (chor.), następnie w Polsce. W WP od 1 marca 1919 r. jako młodszy oficer szwadronu karabinów maszynowych (KM) 12 Pułku Ułanów, słuchacz wojennego kursu Szkoły Sztabu Generalnego. Przyjęty do WP dekretem z 30 października 1919 r. z zatwierdzeniem stopnia ppor.; następnie m.in. adiutant XV Brygady Piechoty (BP), szef Oddziału III sztabu 2 Dywizji Jazdy, oficer Oddziału III Sztabu Grupy gen. Władysława Jędrzejewskiego. W 1921 r. szef Oddziału

Operacyjnego Naczelnego Komendy Wojsk Powstańczych w III powstaniu śląskim.

W kwietniu 1923 r. w stopniu kpt., odkomenderowany do BHSO do dn. 1 września tr., następnie przedłużono odkomenderowanie do 1 października 1923 r.

16 października 1923 r. odkomenderowany w charakterze tłumacza na 10 tygodni do WSWoj. W grudniu tr. przeniesiony z korpusu oficerów piechoty do korpusu oficerów jazdy, z jednoczesnym wcieleniem do 12 p. uł. i odkomenderowaniem do Centralnej Szkoły Jazdy na 10 mies. kurs. W l. 1924–1925 na kursie doszkalającym WSWoj, w październiku 1925 r. otrzymał dyplom oficera SG z przydziałem do Biura Ścisłej Rady Wojennej. W 1926 r. adiutant przyboczny ministra spraw wojskowych. 1 stycznia 1927 r. awansowany do stopnia mjr. SG, 23 maja tr. przeniesiony na stanowisko referenta w Państwowym Urzędzie Wychowania Fizycznego i Przeposobienia Wojskowego, nast. w SG. W 1932 r. przeniesiony do 1 Pułku Strzelców Konnych na stanowisko dowódcy szwadronu, nast. zastępcy dowódcy pułku. 31 sierpnia 1934 r. przeniesiony w stan spoczynku.

W kampanii polskiej dowódca oddziału rozpoznawczego Samodzielnej Grupy Operacyjnej „Polesie”, następnie w konspiracji, m.in. szef sztabu i zastępca komendanta „Wachlarza”, powstaniec warszawski, komendant V Rejonu (Mokotów Dolny) AK. Po wojnie w kraju. Zmarł 17 marca 1965 r. w Cannes.

Znajomość języków obcych: angielski, francuski, niemiecki, rosyjski, ukraiński, włoski.

Znajomość krajów: „Europa i część Azji Małej”.

Odznaczony Orderem Virtuti Militari V kl. oraz czterokrotnie Krzyżem Walecznych.

Członek Towarzystwa Wiedzy Wojskowej (TWW).

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 5154, Grocholski Remigiusz; Virtuti Militari (dalej: VM), sygn. I.482.17–1066, Grocholski Remigiusz; Front Litewsko-Białoruski, sygn. I.310.3.341, Wykaz d-ców baonów i dyonów, b.m., b.d.; Dz. Pers. 1923, nr 34, s. 362; nr 68, s. 727; nr 78, s. 731; 1932, nr 6, s. 235; RO 1923, s. 194, 413; RO 1928, s. 330, 342; RO 1932, s. 143, 655; *Encyklopedia Powstań Śląskich*, Opole 1982, s. 158; P. Stawecki, *Oficerowie...*, s. 14, 58, 70, 158; *Armia Krajowa...*, s. 390–391; *Z żałobnej karty*, „Przegląd Kawalerii i Broni Pancernej” (PKiBP) (Londyn) 1965, nr 38, s. 467.

Hniłko Antoni, ps. „Bomba”, oficer piechoty, następnie administracji. Oficer AW WBH w l. 1927–1930.

Urodzony 3 czerwca 1885 r. w Krzeszowicach k. Krakowa. Uzyskał absolutorium na Wydziale Filozoficznym UJ. Członek „Strzelca”. Pracował jako sekretarz w Muzeum Czapskich. Służył w Legionach Polskich w 3 pp (chor.).

W WP od 1 listopada 1918 r. jako dowódca plutonu Dowództwa Powiatu Wojskowego Chrzanów. W 1919 r. w stopniu porucznika w Departamencie V MSWojsk. Od 1 czerwca 1920 r. kpt. piech., st. referent, następnie p.o. kierownika wydziału w Wojskowym Instytucie Naukowo-Wydawniczym (WINW). Od 20 marca 1922 r. zastępca dyrektora Muzeum Wojska w Warszawie. 3 maja tr. awansowany do stopnia mjr. Od 1 lipca do 1 września 1923 r. odkomenderowany do OWar. „Modlin” na stanowisko referenta oświatowego.

5 sierpnia 1924 r. przydzielony do CAW na stanowisko kustosza. 31 marca 1927 r. uzyskał tytuł tłumacza z jęz. włoskiego na pięć lat. Po połączeniu CAW z WBH pozostał na analogicznej funkcji w AW WBH. 30 czerwca 1931 r. przeniesiony w stan spoczynku, pełnił jeszcze funkcję kustosza AW do września 1933 r.

Pracownik Izby Skarbowej w Krakowie. W czasie okupacji w łączności Okręgu Krakowskiego ZWZ i AK, awansowany do stopnia ppłk. W 1944 r. zajmował się przejmowaniem materiałów katyńskich z Zakładu Medycyny Sądowej w Krakowie. Aresztowany 11 marca 1945 r. przez NKWD, zaginął.

Znajomość języków obcych: niemiecki i włoski.

Znajomość krajów: Rumunia.

Odznaczony Krzyżem Niepodległości, Orderem Odrodzenia Polski V kl., czterokrotnie Krzyżem Walecznych oraz Złotym Krzyżem Zasługi.

Autor opracowań historycznych, jak np. *Wyprawa cudnowska w 1660 roku*, Warszawa 1931 oraz edycji źródeł, jak np. *Wojna polsko-moskiewska pod Cudnowem, odprawiona za panowania króla Jana Kazimierza pod wodzą Stanisława Potockiego, wojewody krakowskiego i Jerzego Lubomirskiego, marszałka koronnego w roku pańskim 1660. Tłumaczył oraz przypisami i przedmową zapatrzył mjr Antoni Hniłko*, Warszawa 1922. Autor artykułów w „Przeglądzie Historyczno-Wojskowym” oraz „Wiadomościach Numizmatyczno-Archeologicznych”. Współpracownik redakcji „Polskiego Słownika Biograficznego”.

Według opinii gen. bryg. Stachewicza z 1930 r.: „Bardzo dobry. Zalety osobiste bardzo duże, sumienny, wyrobiony i doświadczony pracownik. Zalety fizyczne bardzo duże. Inteligentny. Zdolności organizacyjne i kierownicze bardzo duże. Ogólna wartość dla służby bardzo duża. Ideowość bardzo duża. Na obecnym stanowisku bardzo dobry”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 4072+573, Hniłko Antoni; RO 1923, s. 1411, 1540; RO 1928, s. 821; *Spis oficerów...*, s. 31, 653; S. Łoza, *Czy wiesz...*, s. 260; J. Ciesielski, *Dzieje Archiwum...*, s. 143, 147–148; W. K. Cygan, *Oficerowie Legionów Polskich 1914–1917: słownik biograficzny*, t. 2: G–K, Warszawa 2005, s. 120–121; W. K. Roman, *Centralne Archiwum Wojskowe...*, s. 32, 37, 40, 44.

Horak Witold Alojzy, ps. „Nesterowicz”, „Neumann”, oficer dyplomowany piechoty. Oficer WBH w l. 1936–1939 r.

Urodzony 10 sierpnia 1891 r. w Krakowie. Absolwent Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Lwowskiego. Członek Polskich Drużyn Strzeleckich, współorganizator skautingu we Lwowie. Porucznik armii austriackiej. W WP ochotniczo od 6 listopada 1918 r. jako dowódca plutonu, nast. kompanii KM w 5 ppLeg., brał udział w walkach o Lwów do kwietnia 1919 r. Przyjęty do WP dekretem z 7 maja tr., następnie przydzielony na stanowisko szefa Oddziału I Sztabu DOGen. Warszawa. 1 grudnia 1919 r. awansowany do stopnia kpt. W 1921 r. szef Oddziału I Naczelnej Komendy Wojsk Powstańczych w III powstaniu śląskim. Od 20 marca 1922 r. kierownik referatu Oddziału III MSWojsk., następnie w l. 1922–1924 słuchacz WSWoj. 3 maja 1922 r. zweryfikowany w stopniu mjr. 1 października 1924 r. objął funkcję kierownika referatu w Oddziale V SG. Od 16 lutego 1926 r. szef sztabu 4 DP. 11 czerwca 1927 r. przeniesiony do Dowództwa Okręgu Korpusu (DOK) nr IX na stanowisko szefa Oddziału Ogólnego. 28 stycznia 1928 r. awansowany do stopnia ppłk. dypl. Od 5 listopada tr. drugi oficer sztabu Inspektoratu Armii gen. dyw. Mieczysława Norwid-Neugebauera. Od grudnia 1929 r. szef Biura Ogólno-Organizacyjnego MSWojsk., od czerwca 1933 r. dowódca 73 pp. 31 maja 1935 r. w związku ze stanem zdrowia przeniesiony w stan nieczynny na okres 12 miesięcy.

Od października 1936 r. w WBH jako szef Wydziału Wojny Polsko-Bolszewickiej.

W kampanii polskiej 1939 r. szef sztabu Zgrupowania „Brześć”, od 17 września dowódca Zgrupowania. W SZP, ZWZ i AK, m.in. w BIP KG AK, 1 lipca 1940 r. awansowany do stopnia płk. Aresztowany 10 listopada 1942 r., rozstrzelany 12 lutego 1943 r. pod Stefanowem.

Znajomość języków obcych: francuski, niemiecki, włoski.

Znajomość krajów: Albania, Austria, Czarnogóra, Francja, Niemcy, Szwajcaria, Włochy.

Odznaczony Krzyżem Niepodległości, Orderem Odrodzenia Polski V kl. oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 3409, Horak Alojzy; Dz. Pers. 1922, nr 42, s. 820; 1932, nr 11, s. 379; 1933, nr 8, s. 130; 1935, nr 8, s. 51, 54; RO 1923, s. 203, 404, 1501; RO 1928, s. 118, 168; RO 1932, s. 22, 430 [tu: H. Alojzy]; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 11, 494; *Armia Krajowa. Szkice z dziejów Sił Zbrojnych Polskiego Państwa Podziemnego*, red. K. Komorowski, Warszawa 1999, s. 431; L. Głowacki, *Działania wojenne na Lubelszczyźnie w roku 1939*, Lublin 1986, s. 225, 235, 242, 371, 390; A. K. Kunert, *Słownik biograficzny konspiracji warszawskiej 1939–1944*, t. 1, Warszawa 1987, s. 83–85; P. Stawecki, *Oficerowie dyplomowani wojska Drugiej Rzeczypospolitej*, Wrocław–Warszawa–Kraków 1997, s. 76, 161; J. Wróblewski, *Samodzielna Grupa Operacyjna „Polesie” 1939*, Warszawa 1989, s. 29, 50, 191.

Horyd Władysław Jan, ps. „Przerwic”, oficer piechoty. Oficer WBH w l. 1932–1937.

Urodzony 8 marca 1892 r. w Warszawie, tamże ukończył szkołę średnią i 4 semestry studiów politechnicznych Towarzystwa Kursów Naukowych. 29 listopada 1914 r. wstąpił do POW. Od 5 sierpnia 1915 r. do lutego 1916 r. w Legionach Polskich, w batalionie warszawskim, następnie ponownie w POW, m.in. jako komendant okręgu w Pułtuskach, potem w Siedlcach. 15 stycznia 1917 r. mianowany podchorążym POW. Aresztowany 2 sierpnia 1918 r., do 11 listopada tr. więziony przez Niemców, natychmiast po uwolnieniu wstąpił do WP (oficjalnie przyjęty 2 grudnia tr. z jednoczesnym mianowaniem podporucznikiem piechoty), pełnił funkcję adiutanta Dowództwa Okręgu Wojskowego Siedlce. 8 czerwca 1919 r. przydzielony do DOGen. Warszawa w charakterze referenta Oddziału I, nast. od 15 października tr. dowódca plutonu w batalionie zapasowym 13 pp. 12 grudnia tr. przeniesiony na stanowisko szefa Oddziału II (od 14 sierpnia 1920 r. Oddziału Operacyjno-Informacyjnego) sztabu 9 DP. 15 października tr. wysłany na leczenie do Zakopanego. 15 sierpnia 1921 r. awansowany do stopnia porucznika ze starszeństwem z 1 czerwca 1919 r. W 1922 r. pełnił wz. funkcję komendanta garnizonu w Zakopanem. 6 października 1923 r. powrócił do 22 pp. 1 lipca 1925 r. awansowany do stopnia kpt. Od 16 września 1926 r. pełnił funkcję referenta w Oddziale II SG. 9 listopada 1931 r. przeniesiony do dyspozycji szefa Departamentu Piechoty MSWojsk., nast. 1 listopada 1932 r. przydzielony do WBH na stanowisko referenta. Od 1 lipca 1936 r. na stanowisku kierownika referatu. 31 marca 1937 r. przeniesiony w stan spoczynku. Zmarł w Otwocku 4 kwietnia 1937 r.

Znajomość języków obcych: rosyjski i niemiecki.

Odnznaczony Krzyżem Niepodległości oraz czterokrotnie Krzyżem Walecznych.

Autor publikacji dotyczących POW, jak np. *POW na ziemiach b. Kongresówki w 1915–1918 r. czy Krwawy Międzyrzec (16–18 listopada 1918)*, opublikowanych w nr 45 „Strzelca” w 1934 r. Opracował tzw. Teki Horyda, kolekcję odpisów dokumentów dotyczących POW, zachowaną (niekompletnie) w zbiorach CAW-WBH. Pozostawił w kolekcji WBH zarys monografii POW na terenie Kongresówki.

Według opinii ppłk. dypl. Edwarda Perkowicza z 1935 r.: „Zdrowie stracił w więzieniu niemieckim. Karny, lojalny, w pracy sumienny i solidny. [...] Zdolności ogólne duże, przytępił je jednak choroba. Wykończył pracę nad POW do listopada 1918 r. [...]”.

Według opinii ppłk. dypl. Józefa Moszczeńskiego z 1936 r.: „Piękny, ideowy i pełen zalet charakter. [...] Zdolności i wiedza dość duże, szczególnie w dziale historii POW. [...] Może się nadawać w obecnym stanie zdrowia

wyłącznie do pracy biurowej o charakterze naukowym, niewymagającej pośpiechu i dotrzymywania terminów”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 1769/89, Horyd Władysław Jan; Dz. Pers. 1932, nr 13, s. 415; 1937, nr 2, s. 58; RO 1923, s. 188, 431; RO 1928, s. 138, 217; RO 1932, s. 59, 435; *Spis oficerów...*, s. 88, 655.

Hupert Witold, oficer piechoty. Oficer BHSG w 1923 r.

Urodzony 24 października 1871 r. w Złoczowie. Studiował prawo na Uniwersytecie Lwowskim, następnie trzy lata pracował jako urzędnik w banku we Lwowie. Major armii austriackiej. W WP od 7 listopada 1918 r., 20 listopada tr. awansował do stopnia ppłk. Do 15 stycznia 1919 r. dowódca Legii Oficerskiej, uczestnik walk z Ukraińcami o Przemyśl i Lwów. Od 16 stycznia do 7 kwietnia 1919 r. dowódca II/16 pp na froncie śląskim, od 11 kwietnia do 30 lipca tr. dowódca II batalionu Mińskiego Pułku Strzelców w walkach na Białorusi. 1 sierpnia tr. przydzielony do SG Naczelnego Dowództwa Wojska Polskiego (NDWP). 3 stycznia 1920 r. przeniesiony do Oddziału III Sztabu MSWojsk. 15 czerwca tr. mianowany dowódcą Lidzkiego Pułku Strzelców, pełnił tę funkcję do 25 sierpnia tr. Od 30 października 1920 r. w Oddziale Naczelnej Kontroli Wojskowej. 12 listopada 1922 r. przeniesiony w stan spoczynku, następnie zatrzymany w służbie czynnej.

W 1923 r. przez pewien okres pracował w BHSG, nast. jako pułkownik emeryt, zatrzymany w służbie czynnej (n.e. w 16 pp), przeniesiony do rezerwy oficerów sztabowych DOK I (rozkaz o przeniesieniu ogłoszono w Dzienniku Personalnym nr 53 z 31 lipca 1923 r.). 31 stycznia 1924 r. zwolniony z czynnej służby. Prawdopodobnie zginął w 1939 r.

Znajomość języków obcych: francuski i niemiecki.

Znajomość krajów: Anglia, Austria, Belgia, Francja, Niemcy, Rumunia, Szwajcaria, Węgry, Włochy.

Autor prac dotyczących zwł. walk polsko-ukraińskich, jak np. *Zajęcie Małopolski Wschodniej i Wołynia w roku 1919*, Warszawa 1928 czy *Walki o Lwów (od 1 listopada 1918 r. do 1 maja 1919)*, Warszawa 1933. Członek TWW.

Źródło: CAW-WBH, AP 393, Hupert Witold; Dz. Pers. 1923, nr 53, s. 499; 1924, nr 4, s. 26; RO 1923, s. 1578; *Spis oficerów...*, s. 66, 657; S. Łoza, *Czy wiesz...*, s. 269.

Izdebski Edward, oficer dyplomowany piechoty. Oficer WBH w l. 1927–1930.

Urodzony 30 października 1897 r. w Nowym Sączu. Studiował prawo na UJ. Podporucznik armii austriackiej. W WP od 1 listopada 1918 r. jako oficer prowiantowy w obozie jeńców w Dąbiu. Od 1 stycznia 1919 r. dowódca plutonu, następnie 2 kompanii KM 1 pspodh. 1 grudnia tr. awansowany do stopnia porucznika. Od 2 lutego 1921 r. dowódca 5 kompanii 1 pspodh.

W l. 1921–1923 słuchacz Szkoły SG/WSWoj. 1 października 1923 r. przydzielony do Oddziału II SG. 2 kwietnia 1924 r. awansowany do stopnia kpt. SG. 1 maja 1924 r. przeniesiony do Wydziału Organizacyjnego Oddziału V SG na stanowisko referenta.

Od 1 lutego 1927 r. w BHSG, najpierw jako referent, od 5 maja tr. kierownik referatu, od 1 czerwca 1929 r. p.o. szefa wydziału.

1 grudnia 1930 r. przeniesiony do 55 pp na stanowisko dowódcy kompanii, następnie dowódcy batalionu. Zmarł 29 listopada 1932 r. w Lesznie śmiercią samobójczą.

Znajomość języków obcych: czeski, francuski, niemiecki, ukraiński.

Znajomość krajów: Czechy, Włochy, „kraje europejskie”.

Odnznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych.

Autor prac zwł. z historii I wojny światowej, jak np. *Bitwa pod Zamościem 26–27 sierpnia 1914 r.*, Warszawa 1929 czy *Bitwa pod Komarowem 26 sierpnia – 2 września 1914 roku*, Warszawa 1931.

Według opinii gen. bryg. Stachewicza z 1927 r.: „Oficer Sztabu Generalnego bardzo na swoim miejscu. Dyscyplinowany, skromny, nadzwyczajnie lojalny, obowiązkowy i nadzwyczajnie pracowity. Dawne niedomagania fizyczne w ostatnim roku opanował zupełnie. Fizycznie bardzo dobry. Bardzo inteligentny, szybko orientujący się i dokładny w pracy. Prowadząc samodzielnie referat osiągnął bardzo dobre rezultaty. Nadaje się na stanowiska Sztabu Generalnego wymagające dużej inteligencji i dyscypliny pracy. Bardzo dobry”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 488+747+635, Izdebski Edward; Dz. Pers. 1927, nr 14, s. 136; 1930, nr 14, s. 295; 1933, nr 5, s. 104; RO 1923, s. 9, 376, 428; RO 1928, s. 134, 204; RO 1932, s. 50, 583; *Spis oficerów...*, s. 225, 660; P. Stawecki, *Oficerowie...*, s. 74.

Jellenta Stefan Orfan, oficer piechoty. Oficer WBH w l. 1935–1939.

Urodzony 14 czerwca 1899 r. w Warszawie. W 1914 r. ukończył gimnazjum realne w Krakowie. Służył w Legionach Polskich, nast. w Polskiej Sile Zbrojnej (pchor.). W listopadzie 1918 r. brał udział w rozbrajaniu Niemców, pełnił funkcję dowódcy plutonu batalionu garnizonowego Warszawa. Od stycznia do sierpnia 1919 r. w 6 batalionie strzelców, 14 marca tr. mianowany podporucznikiem piechoty. 21 sierpnia tr. przeniesiony na stanowisko referenta do Oddziału IV NDWP. Od lipca 1920 r. do stycznia 1923 r. w 69 pp jako adiutant pułku i dowódca kompanii. W czerwcu 1921 r. awansowany do stopnia por. 22 grudnia 1923 r. przeniesiony do 36 ppLA, m.in. dowódca kompanii. 19 marca 1928 r. awansowany do stopnia kpt. Od lipca 1933 r. do lipca 1935 r. w 81 pp, pełnił funkcje: dowódcy kompanii, następnie dowódcy batalionu.

15 lutego 1935 r. przydzielony do WBH na okres 3 miesięcy. W lipcu tr. ponownie w 36 ppLA. Przeniesiony do WBH w styczniu 1936 r. na stanowisko kierownika referatu, które piastował do sierpnia 1939 r.

We wrześniu tr. zastępca dowódcy 2 batalionu KM, następnie adiutant 336 pp w obronie Warszawy. W l. 1939–1945 w niewoli niemieckiej. Po wojnie wrócił do kraju, pracował w Polskim Czerwonym Krzyżu, następnie jako inspektor w przedsiębiorstwie geologiczno-górnictwym, potem jako starszy asystent w Biurze Historycznym WP (od 1 kwietnia 1958 r.), następnie w Wojskowym Instytucie Historycznym. 31 grudnia 1950 r. przeniesiony do rezerwy, 15 lipca 1966 r. awansowany do stopnia mjr. Zmarł 10 czerwca 1991 r. w Warszawie.

Znajomość języków obcych: angielski, francuski, niemiecki.

Odnaczony Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Autor takich publikacji, jak np. *Bój o Wólkę Kikolską*, „Przegląd Piechoty” 1931, nr 10 czy *Wypad nocny na Żużel pod Bełzem 4.2.1919 r.*, Warszawa 1937. Opracował 30 metryk *Księżde chwały piechoty*, Warszawa 1937–1939.

Według opinii komisji weryfikacyjnej z 1949 r.: „Oficer zawodowy przed 39 r. Syn pisarza-advokata. Był w niewoli niemieckiej od 1939–45 r.[!] Bezpartyjny. Robi wrażenie pozytywnego. Obcy klasowo i ideologicznie”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 1769/89/2011, Jellenta Stefan; TAP, sygn. 988/64/43, Jellenta Stefan; RO 1923, s. 323, 435; RO 1928, s. 52, 223; RO 1932, s. 64, 566; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 35, 494; *Spis oficerów...*, s. 195, 672; D. Kisielewicz, *Oficerowie polscy w niewoli niemieckiej w czasie II wojny światowej*, Opole 1998, s. 236, 238; M. Ney-Krwawicz, Jellenta Stefan [w:] *Słownik historyków polskich*, red. M. Prosińska-Jakł, Warszawa 1994, s. 205; T. Sitkiewicz, *Bibliografia wybranych prac płk. Stefana Jellenty*, „Wojskowy Przegląd Historyczny” (WPH) 1991, nr 2 (136), s. 337–338; C. Szafran, *Płk Stefan Jellenta (1899–1991)*, WPH 1991, nr 2 (136), s. 335–337.

Jełowicki Henryk, oficer artylerii. Oficer BHSG w 1923 r.

Urodzony 14 września 1888 r. w Basztańkowie (Podole). Ukończył studium rolnicze przy UJ. Służył w armii rosyjskiej (chor.), nast. od 15 października 1917 r. do czerwca 1918 r. w baterii zapasowej, potem 5 baterii I KP. Od 29 lipca 1920 r. ochotniczo w WP, zweryfikowany jako podporucznik, służył w baterii zapasowej 9 pac, nast. od 27 października tr. jako oficer zaprzęgowy w 9 baterii 20 Pułku Artylerii Polowej (pap). Przeniesiony do rezerwy 24 grudnia tr., 1 maja 1922 r. powołany do służby czynnej z równoczesnym przydziałem do 24 pp.

W 1923 r. oficer BHSG.

24 marca 1924 r. awansowany do stopnia porucznika rezerwy z jednoczesnym przeniesieniem do 2 papLeg. W 1927 r. odbył 6-tygodniowe ćwiczenia

wojskowe przy 24 pap i 2 papLeg. 5 listopada 1928 r. przeniesiony do 11 pap. Żył w 1934 r. w rejonie Buczacza. Dalszych losów nie ustalono.

Znajomość języków obcych: francuski, niemiecki, rosyjski, ukraiński.

Znajomość krajów: Ukraina.

Odnznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych.

Źródło: CAW-WBH, AP 2067, Jełowicki Henryk; RO 1923, s. 718, 857; *Rocznik Oficerski Rezerw* 1934, s. 139, 955.

Kański Celestyn, oficer dyplomowany kawalerii. Oficer WBH w l. 1936–1939.

Urodzony 23 grudnia 1895 r. w Kornaczówce (Rosja). Studiował na wydziale prawa Uniwersytetu Kijowskiego. Służył w armii rosyjskiej (junkier), następnie w I KP. W WP od 4 marca 1919 r. w 7 p. uł., w którym służył przez całą wojnę oraz w czasie pokoju aż do 1928 r. Pełnił funkcje dowódcy plutonu sztabowego, nast. dowódcy 2 szwadronu. 15 sierpnia 1924 r. awansowany do stopnia rotmistrza. W 1928 r. odkomenderowany do Generalnego Inspektoratu Sił Zbrojnych (GISZ). W l. 1929–1931 słuchacz WSWoj. 1 września 1931 r. jako rotmistrz dyplomowany przydzielony do 12 p. uł. 1 stycznia 1936 r. awansowany do stopnia mjr. dypl.

15 kwietnia tr. przydzielony do WBH na okres 3 miesięcy, następnie przeniesiony do WBH. W 1939 r. pełnił funkcję kierownika referatu.

W kampanii polskiej oficer Oddziału III Dowództwa Armii „Pomorze”. 2 września tr. wysłany ze sztabu armii z Bydgoszczy do rejonu 9 DP w celu wyjaśnienia sytuacji, zaginął.

Znajomość języków obcych: francuski i rosyjski.

Odnznaczony Orderem Virtuti Militari V kl., Krzyżem Walecznych oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 18345, Kański Celestyn; VM, sygn. I.482.41–3160, Kański Celestyn; Dz. Pers. 1931, nr 7, s. 322; RO 1923, s. 613, 682; RO 1928, s. 332, 348; RO 1932, s. 149, 639; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 131, 494; *Spis oficerów...*, s. 250, 680; P. Stawewski, *Oficerowie...*, s. 92; K. Ciechanowski, *Armia „Pomorze” 1939*, Warszawa 1983, s. 153–154.

Karcher August, oficer dyplomowany piechoty. Oficer WBH w l. 1932–1934.

Urodzony 7 stycznia 1900 r. w Nadwórnej. Służył w Legionach Polskich. W WP od 1919 r., wieloletni oficer 1 ppLeg. do 1928 r. W 1927 r. awansowany do stopnia kpt. W l. 1929–1931 słuchacz WSWoj. 1 września 1931 r. jako kpt. dypl. przeniesiony do 11 DP na stanowisko oficera sztabu dywizji.

Jesienią 1932 r. oddelegowany do WBH na stanowisko kierownika referatu.

Od 7 czerwca 1934 ponownie w 1 ppLeg. na stanowisku dowódcy batalionu. W 1939 r. jako mjr dypl. pełnił funkcję kierownika referatu Oddziału

III SG. W kampanii polskiej oficer Oddziału Operacyjnego Dowództwa Armii „Prusy”. Wzięty do niewoli sowieckiej, zamordowany wiosną 1940 r. w Katyniu.

Odznaczony Orderem Virtuti Militari V kl., Krzyżem Niepodległości, czterokrotnie Krzyżem Walecznych oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Autor prac poświęconych wojnie polsko-bolszewickiej, takich, jak np. *Bój spotkaniowy piechoty z kawalerią*, „Przegląd Piechoty” 1934, nr 8 czy *Samhorodek – Ozierna 5 VI 1920 r.*, „Bellona” 1935, t. XLV, z. 3.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 17652+14724, Karcher August; VM, sygn. 104–10714, Karcher August; Dz. Pers. 1931, nr 7, s. 322; 1932, nr 13, s. 416; RO 1923, s. 125, 437; RO 1928, s. 17, 222; RO 1932, s. 63, 487; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 25, 424; *Spis oficerów...*, s. 22, 681; P. Stawecki, *Oficerowie...*, s. 92; *Katyni. Księga cmentarna...*, s. 251; J. Wróblewski, *Armia „Prusy” 1939*, Warszawa 1986, s. 46.

Kawałkowski Aleksander, ps. „Justyn”, „Hubert”, „Roland”. „Bernard”, „Max”, „Valmy”, oficer dyplomowany piechoty. Oficer WBH w l. 1927–1932.

Urodzony 8 sierpnia 1899 r. w Warszawie. W l. 1917–1918 słuchacz prawa na UW. Służył w POW. W WP od 1 listopada 1918 r., początkowo jako szeregowy w kompanii POW Rawa Mazowiecka, następnie od 7 grudnia tr. w batalionie harcberskim (dowódca drużyny, nast. p.o. sierżanta-szefa kompanii). Od 23 kwietnia 1919 r. w 6 ppLeg., awansowany z plutonowego na sierżanta, pełnił funkcję dowódcy plutonu. Od 10 października tr. w Szkole Podchorążych Piechoty, po jej ukończeniu 31 maja 1920 r. pozostał jako dowódca plutonu szkolnego, kompanii szkolnej i asystent taktyki i historii wojen. 1 czerwca 1922 r. awansowany do stopnia porucznika. 28 lipca 1925 r. przeniesiony do 4 ppLeg. z odkomenderowaniem na staż do 4 Dywizjonu Artylerii Konnej. Od 1 listopada 1925 do 10 września 1927 słuchacz WSWoj.

1 listopada 1927 r. w stopniu porucznika dyplomowanego przydzielony do WBH. 15 października 1929 r. czasowo odkomenderowany do dyspozycji MSZ. 22 listopada tr. przekazał kierownictwo referatu studiów taktycznych mjr. dypl. Stanisławowi Biegańskiemu. W 1931 r. awansowany do stopnia kpt. dypl. W 1932 r. pełnił funkcję referenta, nast. kierownika referatu WBH.

1 września 1932 r. przeniesiony do MSZ na okres 6 miesięcy, nast. 30 września 1933 r. przeniesiony do rezerwy. Pozostawał w służbie dyplomatycznej, m.in. jako konsul w Paryżu, nast. w Lille (od 1937). W czasie okupacji Francji współtwórca i komendant Polskiej Organizacji Walki o Niepodległość. W 1944 r. został ministrem pełnomocnym w rządzie na emigracji i reprezentantem tegoż na Francję, Belgię i Holandię. Zmarł 19 sierpnia 1965 r. w Genewie.

Odznaczony dwukrotnie Krzyżem Walecznych, Medalem Niepodległości oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Autor takich publikacji, jak np. *Od rozbiorów do zjednoczenia*, Warszawa 1928 czy *Z dziejów odbudowy państwa. Szkice*, Warszawa 1933. Autor haseł *Encyklopedii wojskowej*.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.1, Protokół z oddania i przyjęcia akt referatu studiów taktycznych WBH z 22 XI [19]29 r., Warszawa, b.p.; sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 1769/89/2223, Kawałkowski Aleksander; Dz. Pers. 1927, nr 25, s. 296; 1932, nr 13, s. 434; RO 1923, s. 134, 458, 1505; RO 1928, s. 151, 261; RO 1932, s. 77, 831; *Spis oficerów...*, s. 43, 684; S. Łoza, *Czy wiesz...*, s. 329; T. Panecki, *Polonia zachodnioeuropejska w planach Rządu RP na emigracji (1940–1944) – Akcja Kontynentalna*, Warszawa 1986, s. 10; P. Stawecki, *Oficerowie...*, s. 27, 83.

Kijawski Zygmunt Piotr, oficer artylerii, następnie administracji, następnie artylerii. Oficer WBH w l. 1927–1936.

Urodzony 29 czerwca 1900 r. w Połomii (pow. będziński). W 1921 r. ukończył gimnazjum państwowe w Toruniu. W WP od 28 lipca 1919 r., początkowo w Szkole Podoficerów Artylerii w Rembertowie. Od 28 lipca 1920 r. do 16 lutego 1921 r. w Szkole Podchorążych Artylerii w Poznaniu. 1 czerwca 1921 r. mianowany ppor. art. 27 maja 1923 r. awansowany do stopnia por. Jako nadetatowy oficer 7 pap w l. 1921–1924 pełnił funkcję instruktora, następnie oficera ordynansowego Szkoły Podchorążych Artylerii Rezerwy, nast. Szkoły Młodszych Oficerów Artylerii w Toruniu. W okresie od 31 grudnia 1924 r. do 1 stycznia 1926 r. pozostawał w stanie nieczynnym w związku ze stanem zdrowia; przebywał w szpitalu w Zakopanem. 1 stycznia 1926 r. przeniesiony do 7 pap pełnił funkcję oficera 5 baterii. Od 20 stycznia tr. w 7 pac jako oficer i wz. dowódca 7 baterii.

15 lipca 1927 r. przeniesiony do WBH na stanowisko referenta w Samodzielnym Referacie Formacji Polskich. Pracował nad uporządkowaniem materiałów archiwalnych do dziejów Legionów Polskich. Współautor bibliografii druków do dziejów formacji polskich. 5 listopada 1928 r. przeniesiony do korpusu oficerów administracji, grupy oficerów kancelaryjnych, 16 lutego 1934 r. ponownie do korpusu oficerów artylerii. 1 września 1931 r. przesunięty na stanowisko kierownika referatu fotograficznego, 30 maja 1933 r. na stanowisko kierownika Referatu Formacji Polskich, 1 lipca 1936 r. na stanowisko kierownika Samodzielnego Referatu Poświadczeń. Od 12 sierpnia 1936 r. w szpitalu wojskowym w Otwocku, gdzie zmarł 27 sierpnia tr.

Znajomość języków obcych: francuski i rosyjski.

Znajomość krajów: w listach personalnych pozostawiona pusta rubryka.

Odnznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.2, Sprawozdanie roczne z prac Wojskowego Biura Historycznego za czas od lipca 1927 do czerwca 1928, Warszawa 1 lipca 1928 r., L.1776/28, s. 12, 14; sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 10512, Kijawski Zygmunt; AP 20124, Kijawski Zygmunt; Dz. Pers. 1927, nr 18, s. 201; RO 1923, s. 727, 832, 1524; RO 1928, s. 439, 486; RO 1932, s. 359, 831.

Kleist vel de Kleist Michał oficer piechoty, nast. administracji. Oficer BHSG/WBH w l. 1927–1928.

Urodzony 30 sierpnia 1883 r. w Warszawie. Ukończył gimnazjum i zdał egzamin dojrzałości. Wstąpił do armii francuskiej 2 października 1914 r.; do armii rosyjskiej w lipcu 1916 r. W WP od 9 maja 1919 r. W 1921 r. porucznik 57 pp, odkomenderowany do Oddziału V MSWojsk., w 1923 r. kpt., referent Oddziału V MSWojsk.

1 kwietnia 1927 r. przeniesiony z Biura Personalnego MSWojsk. do BHSG na stanowisko referenta. W 1930 r. przeszedł w stan spoczynku. W l. 1931–1935 nadal pełnił funkcję referenta w WBH jako kontraktowy urzędnik cywilny VII rangi. Zmarł 6 grudnia 1935 r.

Znajomość języków obcych: angielski, francuski, niemiecki, rosyjski.

Według opinii szefa Biura Personalnego MSWojsk. ppłk. Kazimierza Kominkowskiego z 1930 r.: „Bardzo pracowity i obowiązkowy. O wysokiej inteligencji i dużych wiadomościach z zakresu bibliografii. Uczciwy. Charakter zrównoważony. Przekonań monarchistycznych. Lojalny – sympatyk obecnego kierunku politycznego”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 19451, Kleist Michał; Dz. Pers. 1927, nr 15, s. 150; RO 1923, s. 1417; RO 1928, s. 824; *Spis oficerów...*, s. 690.

Kobak Kajetan, oficer artylerii, nast. administracji. Oficer WBH w l. 1938–1939.

Urodzony 20 sierpnia 1892 r. w Wilnie. W 1910 r. ukończył handlową szkołę realną z maturą w Wilnie. Podporucznik armii rosyjskiej. W WP od 26 listopada 1919 r. w Okręgowym Kierownictwie Transportów Wojskowych (OKTW) Wilno, od 12 stycznia 1920 r. w OKTW Stanisławów. 27 marca tr. przyjęty do WP w stopniu podporucznika. 13 stycznia 1921 r. przeniesiony do OKTW Warszawa, następnie odkomenderowany do Ekspozytury MSWojsk., Sekcji Osadnictwa Żołnierskiego na stanowisko kierownika Wojskowego Oddziału Mierniczego przy Delegaturze Wołyńskiej w Łucku. Od maja tr. ewidencyjnie w 11 pap. 24 września tr. przeniesiony do rezerwy, 24 grudnia zatrzymany w służbie czynnej. 24 marca 1924 r. zatwierdzony w stopniu por. Od 1 maja tr. w 2 pac jako młodszy oficer baterii, nast. p.o. oficera zwiadowczego pułku. 4 lutego 1926 r. awansowany do stopnia kpt.,

Kobak Kajetan

źródło: Zbiory Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Lublinie, http://bc.wbp.lublin.pl/Content/1051/FOT_791_IV.jpg?handler=mono-jpg_js (dostęp 20 VIII 2020)

do 1933 r. pozostawał w 2 pac na stanowisku dowódcy baterii, od 1929 r. dowódcy dywizjonu, oficera materiałowego, od 1931 r. oficera mob. pułku. Od 24 maja 1933 r. oficer sztabu 2 Grupy Artylerii. 12 maja 1934 r. przeniesiony na stanowisko II oficera sztabu 17 DP. W 1935 r. przeniesiony z korpusu oficerów artylerii do korpusu oficerów administracji.

Od 20 maja 1938 r. w WBH. Do początku września 1939 r. pełnił funkcję sekretarza Ogólnej Komisji Orzekającej WBH. Wraz z częścią personelu Biura znalazł się w Rumunii. Dalszych losów nie ustalono.

Znajomość języków obcych: białoruski, rosyjski, ukraiński.

Znajomość krajów: Białoruś, Litwa, Rosja, Ukraina.

Odnaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Według opinii ppłk. dypl. Tadeusza Machalskiego z 1938 r.: „Spokojny, zrównoważony, pewny siebie. Służbistość i lojalność bez zarzutu. Trochę pobłażliwy, powodując się niekiedy «dobrym sercem». Nadzwyczaj systematyczny – lubi porządek. Bardzo kulturalny.

W pracy organizacyjnej wykazał dużo inicjatywy na samodzielnym stanowisku; opanował w zupełności powierzony mu dział pracy. Pomimo iż nie posiada widoków na karierę wojskową pracuje z wewnętrznego przekonania gorliwie i z wielką sumiennością.

Nadaje się na każde stanowisko w sztabach lub administracji wojskowej, na których wymagane jest wykonywanie prac formalno-porządkowych.

Zalety: zamiłowanie do wzorowego porządku w pracy”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 21148, Kobak Kajetan; Dz. Pers. 1934, nr 11, s. 164; RO 1923, s. 782, 850; RO 1928, s. 410, 467; RO 1932, s. 190, 702; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 298, 494; *Spis oficerów...*, s. 293, 693; K. Paduszek, W. Rawski, *Wojskowe Biuro Historyczne...*, s. 78, 92.

Kołączyński Tadeusz Antoni, oficer wojsk taborowych, następnie piechoty, następnie administracji. Oficer WBH w l. 1935–1936.

Urodzony 7 września 1896 r. we Lwowie. Podporucznik armii austriackiej. W WP od 25 listopada 1918 r., aresztowany, trafił do niewoli ukraińskiej; od 24 maja 1919 r. w POW Kołomyja. Przyjęty do WP dekretem z 7 lipca 1919 r. z przydziałem do 3 Dywizjonu Taborów na stanowisko dowódcy plutonu. Od 2 marca 1920 r. do 1 czerwca tr. referent w komen-dzie m. Kielce. 8 września tr. zatwierdzony w stopniu kpt. wojsk taborowych, dowódca składów i warsztatu taborowego 2 Dywizjonu Taborów, od 2 października 1921 r. dowódca 1 szwadronu. 12 września 1922 r. przeniesiony do 7 Dywizjonu Taborów na stanowisko dowódcy 1 szwadronu; od 7 sierpnia 1923 r. p.o. zastępcy dowódcy 7 Dywizjonu Taborów. W 1923 r. uzyskał absolutorium na Wydziale Prawa Uniwersytetu Lwowskiego. 9 listopada

1928 r. przeniesiony z korpusu oficerów taborowych do korpusu oficerów piechoty. W 1932 r. oficer 57 pp.

Od 1 października 1934 r. do 31 lipca 1935 r. na oficerskim kursie specjalizującym dla wykładowców historii w szkołach wojskowych organizowanym przez WBH. Od 4 lub 16 listopada 1935 r. do 12 marca 1936 r. czasowo odkomenderowany do WBH do opracowania historii 14 DP; ponownie przydzielony do WBH na okres od 25 maja do 14/15 czerwca 1936 r.

1 września 1936 r. mianowany kierownikiem Samodzielnego Referatu Oświatowego w DOK nr 1. W 1939 r. kpt. administracji, kierownik referatu wydawnictw Wojskowego Instytutu Naukowo-Oświatowego. Major Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Zmarł 25 stycznia 1963 r. w Londynie.

Znajomość języków obcych: niemiecki i ukraiński.

Znajomość krajów: Czechy, Niemcy, Ukraina, Węgry.

Odnaczony Medalem Niepodległości oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Członek Związku Żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych, członek Koła Lwowian, prezes Związku Ziemi Wschodnich RP.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 6941, Kołaczyński Tadeusz; Dz. Pers. 1928, nr 14, s. 334; RO 1923, s. 1034, 1039; RO 1928, s. 518, 522; RO 1932, s. 41, 585; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 289, 495; *Spis oficerów...*, s. 391, 697; KOEP, szuflada 021:Kę-Koł, k. 704–705, <http://www.kat.umk.pl/koep/> (dostęp 17 IV 2020).

Korzeniowski-Nałęcz Andrzej Teodor, ps. „Andrzej Nałęcz”, „Nałęcz”, oficer dyplomowany piechoty. Oficer WBH w 1928 r.

Urodzony 9 listopada 1892 r. w Krakowie. W 1919 r. uzyskał absolutorium na Wydziale Prawa UJ. Służył w Legionach Polskich, ostatnio jako adiutant 1 pp (ppor.), następnie w armii austriackiej; zwolniony jako inwalida. Od czerwca 1918 r. w POW, od 10 listopada tr. w WP (oficjalnie przyjęty w stopniu porucznika dekretem z 13 grudnia tr.), do 10 sierpnia 1920 r. pełnił funkcję referenta personalnego w Adiutanturze Generalnej Naczelnego Wodza. 1 grudnia 1919 r. awansowany do stopnia kpt. Od 29 sierpnia 1920 r. do 28 marca 1922 r. adiutant przyboczny Naczelnego Wodza, następnie do 15 września tr. w Oddziale III Sztabu 2 Armii. W l. 1922–1923 słuchacz WSWoj. W 1923 r. jako kpt. SG (n.e. 1 ppLeg.), przydzielony do Oddziału IV SG. 2 kwietnia 1924 r. awansowany do stopnia mjr. Od 30 grudnia tr. w stanie nieczynnym. W 1926 r. oficer Gabinetu MSWojsk.

Korzeniowski-Nałęcz
Andrzej Teodor

21 lutego 1928 r. przydzielony do WBH na stanowisko kierownika referatu. 5 listopada 1928 r. przeniesiony do Gabinetu MSWojsk., od 1 sierpnia lub 5 września 1929 r. w dyspozycji *attaché* wojskowego w Paryżu. 31 lipca 1931 r. przeniesiony w stan nieczynny z jednoczesnym oddaniem do dyspozycji MSZ, zmarł 13 listopada tr. w Nicei. Pośmiertnie awansowany do stopnia ppłk.

Znajomość języków obcych: francuski i niemiecki.

Znajomość krajów: Austria, Czarnogóra, Francja, Ukraina.

Odnznaczony Krzyżem Niepodległości, Orderem Odrodzenia Polski V kl. i trzykrotnie Krzyżem Walecznych.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 1769/89/3625, Korzeniowski Andrzej; Dz. Pers. 1924, nr 5, s. 28; 1928, nr 4, s. 36; nr 14, s. 355; 1931, nr 5, s. 245; 1932, nr 13, s. 451; RO 1923, s. 125, 405; RO 1928, s. 120, 171; *Spis oficerów...*, s. 21, 703; W. K. Cygan, *Oficerowie Legionów...*, t. 3, s. 272–273; P. Stawecki, *Oficerowie...*, s. 66 [tu: Nałęcz-Korzeniowski A.].

Kosina Jan Józef

Kosina Jan Józef, oficer dyplomowany piechoty. Oficer WBH w l. 1934–1939.

Urodzony 14 kwietnia 1894 r. w Mikuliczynie (pow. nadwórniański). Służył w armii austriackiej i Armii gen. Józefa Hallera. Uczestnik wojny polsko-bolszewickiej. W 1921 r. w stopniu kpt. w 13 pp. W l. 1922–1924 słuchacz WSWoj (n.e. 60 pp). W 1924 r. awansowany do stopnia mjr. SG. W 1928 r. w Doświadczalnym Centrum Wyszkozenia. Od 1930 r. wykładowca geografii wojskowej w WSWoj.

Rozkazem z 9 czerwca 1934 r. przeniesiony z WSWoj do WBH. P.o. szefa wydziału, nast. kierownik referatu i zastępca szefa w Wydziale Wojen Polskich w WBH. Na początku września 1939 r. odszedł do dyspozycji francuskiej bądź brytyjskiej Misji Wojskowej. W 1940 r. zamordowany w Charkowie.

Odnznaczony Złotym Krzyżem Zasługi i Medalem Niepodległości.

Według opinii komendanta WSWoj, gen. bryg. Tadeusza Kutrzeby z 26 czerwca 1934: „Oficer o wybitnie rozwiniętej ideowości, całkowicie oddany pracy wojskowej. Zalety osobiste, zarówno intelektualne, jak i charakteru czynią z niego jednostkę uzdolnioną do pracy na każdym stanowisku. [...] Inteligencja b. żywa w połączeniu z wysoce rozwiniętą wyobraźnią. Umysł bystry, logiczny, zdolny zarówno do dociekań analitycznych, jak i rzeczowego wnioskowania. Zmysł organizacyjny wysoki. Dokładność

i solidność pracy posunięta aż do drobiazgowości. Wysokie uzdolnienia pedagogiczne. Wielkie zdolności argumentowania i przekonywania. [...] Nadaje się na wszystkie stanowiska sztabowe [...]. Wybitny oficer”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 22165, Kosina Jan; Dz. Pers. 1934, nr 14, s. 257; RO 1923, s. 296, 411, 1502; RO 1928, s. 123, 177; RO 1932, s. 28, 798; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 20, 494; *Spis oficerów...*, s. 58, 703; P. Stawecki, *Oficerowie...*, s. 76 [błędnie jako ppłk]; *Charaków. Księga Cmentarna Polskiego Cmentarza Wojennego*, Warszawa 2003, s. 246; K. Paduszek, W. Rawski, *Wojskowe Biuro Historyczne...*, s. 76, 90.

Kowalczewski Bronisław Jan, oficer dyplomowany piechoty. Oficer BHSG w l. 1923–1925.

Urodzony 16 maja 1896 r. w Zgierzu. Służył w POW (pchor.). Studiował na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej. W listopadzie 1918 r. kierował rozbrajaniem Niemców w Warszawie na Woli oraz w pow. węgrowskim. Od 11 listopada 1918 r. w 21 pp, 20 listopada tr. przeniesiony do 22 pp. 27 listopada 1919 r. ukończył Szkołę Podchorążych, mianowany ppor. piechoty z przydziałem do 22 pp na stanowisko młodszego oficera 4 kompanii. 6 czerwca 1920 r. objął dowództwo 4 kompanii. 22 grudnia tr. awansowany do stopnia por. Od 1921 r. w 53 pp.

Kowalczewski Bronisław Jan

W 1923 r. odkomenderowany do BHSG na stanowisko referenta. W 1924 r. awansowany do stopnia kpt.

W l. 1926–1928 w WSWoj, następnie jako kpt. dypl. w Dowództwie Korpusu Ochrony Pogranicza (KOP), pełnił funkcję szefa Wydziału Operacyjno-Wyszkoleniowego. W 1930 r. przeniesiony do 23 batalionu granicznego/batalionu KOP „Orany” na stanowisko dowódcy kompanii. W marcu 1931 r. przeniesiony do Oddziału II SG. 17 grudnia tr. awansowany do stopnia mjr. W 1932 r. przeniesiony z SG do GISZ na stanowisko oficera sztabu Inspektora Armii gen. Edwarda Rydza-Śmigłego. W l. 1936–1937 pełnił funkcję dowódcy III/36 ppLA, następnie w GISZ. 19 marca 1938 r. awansowany do stopnia ppłk. W 1939 r. pełnił funkcję oficera dyspozycyjnego Biura Inspekcji GISZ. W kampanii polskiej oficer do zleceń NW, od 3 września dowodził improwizowanym zgrupowaniem „Radom” w Grupie „Kielce”, po kilku dniach całą grupą. Po walkach pod Kajetanowem i Iłżą i rozbiciu grupy od 9 września w sztabie Grupy Operacyjnej (GO) gen. Stanisława Skwarczyńskiego przy 12 DP, po jej rozwiązaniu przeszedł na Węgry. Po ucieczce z internowania przedostał się do Francji. W 1940 r. dowodził

5 Pułkiem Strzelców Pieszych 2 Dywizji Strzelców Pieszych, następnie w niewoli niemieckiej. Za działalność konspiracyjną, zwłaszcza organizowanie ucieczek, przeniesiony do obozu koncentracyjnego w Buchenwaldzie i zamordowany w październiku 1943 r. Pośmiertnie awansowany do stopnia płk.

Znajomość języków obcych: niemiecki i rosyjski.

Znajomość krajów: Litwa.

Odnznaczony Krzyżem Niepodległości, czterokrotnie Krzyżem Walecznych oraz Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Autor publikacji *Zarys historii wojennej 22 pułku piechoty*, Warszawa 1930.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 1769/89/2536, Kowalczewski Bronisław; Dz. Pers. 1923, nr 74, s. 688 [błędnie jako Bronisław Kowalski]; 1932, nr 13, s. 414; RO 1923, s. 275, 428; RO 1928, s. 136, 210; RO 1932, s. 40, 419; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 17, 416; *Spis oficerów...*, s. 89, 706; D. Kisielewicz, *Oficerowie polscy...*, s. 101, 236, 238; P. Stawecki, *Oficerowie...*, s. 85; S. Jellenta, *Bronisław Kowalczewski*, Polski Słownik Biograficzny (PSB) 1969, t. 14, s. 510–511; P. Zarzycki, *Południowe zgrupowanie Armii „Prusy” we wrześniu 1939 roku*, Warszawa 2001, s. 66, 72, 90, 94–97, 100, 125, 127–129, 132, 154–155, 160–161, 175, 178, 183, 185–190, 233–234, 242–246, 301, 306–308, 310.

Kowalewski Zdzisław, oficer piechoty. Oficer WBH w l. 1929–1930 oraz 1933–1934.

Urodzony 3 sierpnia 1897 r. Ukończył gimnazjum filologiczne w Warszawie (maturę zdał w 1923 r.). W l. 1915–1916 służył w Legionach Polskich. W WP od 11 listopada 1918 r. W 1919 r. w batalionie zapasowym 5 ppLeg. 1 lutego 1920 r. odkomenderowany do batalionu zapasowego 42 pp na stanowisko instruktora. Od czerwca tr. walczył na froncie ukraińskim w 101 pprez. Miał następnie służyć w pociągu pancernym „Mściciel”, potem w 85 pp; 15 sierpnia 1920 r. ranny w boju pod Radzyminem. Od 28 czerwca 1921 r. w oddziałach wojsk Litwy Środkowej, jako por. w Nowogródzkim Pułku Strzelców (późniejszym 80 pp). W okresie 1 września 1925 – 1 maja 1927 r. odkomenderowany do Sztabu DOK IX na stanowisko referenta, następnie ponownie w 80 pp, pełnił funkcję dowódcy kompanii. W 1928 r. awansowany do stopnia kpt.

10 października 1929 r. przydzielony do WBH na okres 4 miesięcy, następnie z przedłużeniem przydziału do dn. 31 grudnia 1930 r. Ponownie czasowo odkomenderowany do WBH od 1 grudnia 1933 r.

22 grudnia 1934 r. przeniesiony w stan spoczynku. Dalszych losów nie ustalono.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 18352, Kowalewski Zdzisław; AP 23641, Kowalewski Zdzisław; Dz. Pers. 1931, nr 1, s. 28; RO 1923, s. 355, 437; RO 1928, s. 94, 224; RO 1932, s. 64, 608.

Koźmiński-Poraj Stanisław Ksawery, oficer administracji. Oficer BHSG w l. 1924–1925.

Urodzony 29 marca 1882 r. w Rożenku, (pow. opoczyński). Studiował na UJ. Od 1915 r. służył w Legionach Polskich (podoficer w 1 p. uł.). Od maja 1918 r. w Polskiej Sile Zbrojnej, 1 marca 1919 r. mianowany podporucznikiem prowiantowym. Pełnił funkcję oficera kasowego szwadronu zapasowego 5 p. uł. W 1919–1920 w *L'Ecole d'Administration Militaire* w Vincennes we Francji. W 1921 awansowany do stopnia porucznika, pełnił funkcje referenta w Intendenturze 4 Armii, nast. w Oddziale IV MSWojsk. Ukończył kurs oficerów pedagogów. Od 1922 r. redaktor „Polski Zbrojnej”, w l. 1926–1927 redaktor naczelny. W 1923 r. w stopniu porucznika administracji, pełnił funkcję oficera Oddziału Kontroli Wykonania Budżetu. W 1924 r. awansowany do stopnia kpt.

Koźmiński-Poraj Stanisław
Ksawery.

źródło: domena publiczna

Od 1 grudnia 1924 r. do 3 sierpnia 1925 r. na stanowisku referenta w BHSG.

W 1927 r. w stanie nieczynnym, pełnił funkcję sekretarza marsz. Józefa Piłsudskiego, następnie przeniesiony w stan spoczynku. Dziennikarz. Pracował w Rozgłośni Polskiego Radia. W 1934 r. podlegał Powiatowej Komendzie Uzupełnień (PKU) Warszawa. W czasie okupacji więziony przez Gestapo. Zmarł 25 października 1944 r.

Znajomość języków obcych: francuski, niemiecki, rosyjski.

Znajomość krajów: Austria, Francja, Ukraina, Włochy.

Odznaczony Krzyżem Niepodległości i trzykrotnie Krzyżem Walecznych.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP, 1769/89/2603, Koźmiński Stanisław; Dz. Pers. 1927, nr 28, s. 373; RO 1923, s. 30, 1075; *Rocznik Oficerski Rezerw* 1934, s. 391; S. Łoza, *Czy wiesz...*, s. 379–380;

Krubski Jerzy Antoni, oficer dyplomowany piechoty. Oficer BHSG w 1923 r.

Urodzony 13 maja 1900 r. w Nowym Mieście, (pow. Płońsk). W 1917 r. ukończył 7 klas szkoły realnej w Warszawie. Od 8 sierpnia 1914 r. służył w Legionach Polskich (ppor.), m.in. w patrolu skautów Kompanii Kadrowej, oddziale wywiadowczym I Brygady, następnie w 1915 r. w II Brygadzie, w kompanii besarabskiej 2 pp. Zwolniony 19 października tr. z powodu choroby płuc i celem dokończenia

Krubski Jerzy Antoni

nauki. W WP od 1 listopada 1918 r., z przydziałem do 36 ppLA w stopniu ppor. Walczył w obronie Lwowa. W pułku pozostał przez cały okres wojen 1919–1920, pełniąc funkcje adiutanta pułku i dowódcy kompanii; 1 kwietnia 1920 r. zweryfikowany w stopniu porucznika. W l. 1921–1924 w 36 ppLA na stanowiskach m.in. dowódcy kompanii i dowódcy szkoły podoficerskiej.

W 1923 r. odkomenderowany do BHSG.

Od 15 lipca do 1 października 1924 r. na stażu przed WSWoj. w 1 Pułku Szwoleżerów. W l. 1924–1926 słuchacz WSWoj. 1 października 1926 r. mianowany kpt. SG z przydziałem do Oddziału I SG na stanowisko referenta, od 1 grudnia 1927 r. kierownika referatu. Pisał pracę pt. „Sztuka wyższego dowodzenia”. Od 1928 r. pełnił funkcję referenta w GISZ, w 1934 r. drugiego oficera Sztabu Inspektora Armii gen. dyw. Kazimierza Sosnkowskiego. W 1933 r. awansowany do stopnia mjr. 5 lutego 1936 r. mianowany dowódcą I/36 ppLA. W 1939 r. awansował do stopnia ppłk. dypl., pełnił funkcję szefa sztabu 12 DP. W kampanii polskiej oficer odcinkowy Armii „Modlin” w Oddziale III Sztabu NW. Przedostał się na Zachód, w Polskich Siłach Zbrojnych pełnił m.in. funkcję szefa Sztabu I Korpusu w Wielkiej Brytanii (1940–1943), w 1944 r. szefa Polskiej Misji Wojskowej przy Kwaterze Głównej 21 Grupy Armii w stopniu płk. Zmarł w kwietniu 1967 r. w Londynie.

Znajomość języków obcych: francuski i rosyjski.

Znajomość krajów: Austria, Niemcy, Węgry.

Odnznaczony Krzyżem Niepodległości, Orderem Odrodzenia Polski V kl, dwukrotnie Krzyżem Walecznych oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Źródło: CAW-WBH, AP 13168, Krubski Jerzy; Dz. Pers. 1923, nr 33, s. 352; 1932, nr 8, s. 332; RO 1923, s. 230, 432; RO 1928, s. 138, 218; RO 1932, s. 60, 420; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 19, 534; *Spis oficerów...*, s. 124, 715; P. Stawicki, *Oficerowie...*, s. 81; S. Kopański, *Wspomnienia wojenne 1939–1946*, Warszawa 1990, s. 41, 380–381 [w indeksie nazwisk błędnie jako Krubski Zenon]; KOEP, szuflada 023:Kow-Kry, k. 606, <http://www.kat.umk.pl/koep/> (dostęp 24 IV 2020).

Kuropieska Józef

Kuropieska Józef, oficer dyplomowany piechoty. Oficer WBH w l. 1938–1939.

Urodzony 25 maja 1904 r. w Jedlni (pow. kozienicki). W 1923 r. ukończył państwowe seminarium nauczycielskie w Radomiu i zdał egzamin maturalny. W l. 1923–1926 w Szkole Podchorążych i Oficerskiej Szkole Piechoty, 15 sierpnia 1926 r. mianowany ppor. piech. z jednoczesnym przydziałem do 36 ppLA. W pułku pełnił funkcje dowódcy plutonu i (od 1928 r.) kompanii. 15 sierpnia 1928 r. awansowany do stopnia por. W 1932 r.

przydzielony do Departamentu Piechoty MSWojsk. na okres do 30 kwietnia 1933 r. W l. 1934–1936 słuchacz WSWoj, 27 czerwca 1935 awansowany do stopnia kpt. 15 października 1936 r. przeniesiony z 36 ppLA do 22 DP na stanowisko I oficera sztabu.

Od listopada 1938 r. do marca 1939 r. kierownik referatu WBH.

Od 1 kwietnia 1939 r. szef Oddziału Operacyjnego Sztabu GO „Bielsko”, na tym stanowisku w kampanii polskiej. 23 września tr. dostał się do niewoli niemieckiej; uczestnik konspiracji obozowej, współorganizator tajnego szkolenia wojskowego. Po wojnie wrócił do kraju w 1945 r., wstąpił do „ludowego” WP, awansowany do stopnia mjr., jeszcze w tym samym roku ppłk., w 1947 r. płk., w 1948 r. generała brygady. Członek Polskiej Partii Robotniczej od 1945 r., PZPR od 1948 r. Piastował szereg wysokich stanowisk, m.in. od 1949 r. szefa Sztabu Warszawskiego Okręgu Wojskowego. Aresztowany w 1950 r., w 1952 r. skazany na śmierć, zwolniony w 1955 r. Po rehabilitacji ponownie w wojsku, 3 lipca 1958 r. awansowany do stopnia generała dywizji. Pełnił funkcję dowódcy Warszawskiego Okręgu Wojskowego, następnie od 1964 r. komendanta Akademii Sztabu Generalnego. 30 marca 1968 r. został przeniesiony w stan spoczynku. W 1988 r. awansowany do stopnia generała broni. Zmarł 31 sierpnia 1998 r. w Warszawie.

Znajomość języków obcych: w listach personalnych pozostawiona pusta rubryka.

Odnaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (oraz szeregiem wysokich odznaczeń po wojnie).

Autor licznych opracowań i pamiętników. Służbę w WBH wspomniał w pamiętniku *Wspomnienia oficera sztabu 1934–1939*, Kraków 1984, na s. 243–248. Od 1956 r. był redaktorem naczelnym, następnie członkiem komitetu redakcyjnego „Wojskowego Przeglądu Historycznego”.

Źródło: CAW-WBH, Kolekcja Generałów i Osobistości, sygn. I.480.698, Kuropieska Józef; TAP, sygn. 1507/79/184, Kuropieska Józef; Dz. Pers. 1932, nr 13, s. 434; RO 1928, s. 52, 279; RO 1932, s. 111, 566; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 46, 494; D. Kisielewicz, *Oficerowie polscy...*, s. 118, 129, 239–240, 257–258, 261; H. P. Kosk, *Generalicja polska. Popularny słownik biograficzny*, t. 1: A–Ł, Pruszków 1998, s. 272; P. Stawecki, *Oficerowie...*, s. 104.

Laskowski-Korab Otton, ps. „Tonio”, oficer piechoty, następnie administracji, następnie piechoty. Oficer WBH w l. 1927–1939.

Urodzony 23 marca 1892 r. w m. Paduń (Rosja). Studiował na Wydziale Mechanicznym Politechniki Petersburskiej. Należał do ZWC. Służył w armii rosyjskiej, gdzie został ciężko ranny (ppor.); w sierpniu 1917 r. organizował kompanię polską w Petersburgu, następnie po kapitulacji I KP wrócił do Polski. Przyjęty do WP dekretem z 30 listopada 1918 r. z przydziałem do okręgowego pp w Warszawie (21 pp). W 1919 r. dowódca kompanii

Laskowski-Korab Otton

21 pp, po zaleczeniu ran (pozostał niezdolny do służby frontowej ze względu na „...trzy kule tkwiące w ciele, jedna w nerkach...”) ukończył w maju 1920 r. kurs pedagogiczny dla oficerów, przydzielony do Oddziału III MSWojsk. W lipcu tr. odkomenderowany do WINW na stanowisko referenta, następnie kierownika referatu historycznego (od 1 października 1921 r.). Awansowany do stopnia por. 21 grudnia 1920 r., zweryfikowany w stopniu kpt. 3 maja 1922 r., 15 sierpnia 1924 r. awansowany do stopnia mjr. W lipcu 1923 r. przeniesiony do korpusu oficerów administracyjnych, dział naukowo-oświatowy.

Od 5 listopada 1927 r. kierownik samodzielnego referatu, następnie szef Wydziału Wojen Dawnych WBH. W 1937 r. ponownie przeniesiony do korpusu oficerów piechoty. W 1939 r. obronił pracę magisterską na UW. Od 9 września tr. kierował ewakuacją Biura i Archiwum do Rumunii. Internowany, przedostał się do Francji, gdzie pełnił funkcję szefa WBH. Od czerwca 1940 r. szef propagandy i oświaty Korpusu Polskiego w Szkocji, następnie kierownik referatu historycznego w biurze NW. Po wojnie na emigracji. Zmarł 11 października 1953 r. w Londynie.

Znajomość języków obcych: angielski, czeski, francuski, niemiecki, rosyjski.

Znajomość krajów: Białoruś, Czechy, Rosja.

Odnznaczony Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych oraz Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Autor licznych prac z zakresu zwłaszcza staropolskiej sztuki wojennej, takich jak np. *Wyprawa wiedeńska 1683*, Warszawa 1933; *Odrębność staropolskiej sztuki wojennej*, Warszawa 1935 czy *Piechota w rozwoju historycznym*, Warszawa 1936.

Redaktor i autor haseł *Encyklopedii wojskowej*. Redaktor „Przeglądu Historyczno-Wojskowego”. Redaktor „Tek Historycznych”. Członek Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Historycznego. Członek Polskiej Akademii Umiejętności, Warszawskiego Towarzystwa Naukowego, Warszawskiego Towarzystwa Miłośników Historii i Towarzystwa Polsko-Szkockiego.

Opinia płk. dypl. Bronisława Rakowskiego z wniosku odznaczeniowego z 1936 r.: „Zorganizował i zapoczątkował w naszej armii prace historyczno-wojskowe dotyczące dziejów wojen i wojskowości polskiej do r. 1863. Zarówno w armii, jak i wśród społeczeństwa cywilnego oraz w sferach naukowych jest znany jako jeden z najwybitniejszych uczonych w tej gałęzi wiedzy. Jest powołany jako członek do całego szeregu poważnych towarzystw naukowych.

Jego praca przyczyniła się do wykształcenia szeregu pracowników naukowych i wykładowców wojskowych tej dziedziny wiedzy historycznej. Jego prace naukowe ogłoszone drukiem wybitnie przyczyniły się do wyjaśnienia wielu kwestii z dziedziny dawnej wojskowości polskiej”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 5323+6350, 5345, Laskowski Otton; Dz. Pers. 1932, nr 11, s. 380; RO 1923, s. 1411, 1540; RO 1928, s. 821; RO 1932, s. 391, 831; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 20, 494; *Spis oficerów...*, s. 85, 731; S. Łoza, *Czy wiesz...*, s. 413; S. Herbst, *Otton Laskowski*, PSB 1971, t. 16b (dostęp 5 III 2020); K. Paduszek, W. Rawski, *Wojskowe Biuro Historyczne...*, s. 76–79, 80, 87, 91; KOEP, szuflada 025:La-Lit, k. 143–144, <http://www.kat.umk.pl/koep/> (dostęp 24 IV 2020).

Laudański Stanisław Antoni, oficer kawalerii. Oficer BHSG w 1923 r.

Urodzony 25 lutego 1879 r. w Chruścielach (pow. warszawski). W 1904 r. ukończył Wydział Prawa UW. Służył w armii rosyjskiej (major), następnie w I KP; pełnił funkcję komendanta Okręgu Bobrujskiego. W listopadzie 1918 r. brał czynny udział w rozbrajaniu Niemców w Warszawie. W WP od 3 listopada tr., organizował szwadron 3 p. uł., następnie dowodził dywizjonem pułku na froncie ukraińskim w 1919 r. W l. 1919–1920 szef Sekcji Politycznej Naczelnego Dowództwa, awansowany do stopnia ppłk. W 1921 r. odkomenderowany do Oddziału II MSWojsk., brał udział w pracach Komisji Granicznej Wschód.

W styczniu 1923 r. został skierowany do BHSG, gdzie pracował do 1 października tr.

W 1924 r. przeniesiony do Generalnego Inspektoratu Jazdy na okres 15 stycznia – 15 maja, po czym został wysłany na kurs do Centrum Wyszkolenia Kawalerii (CWKaw.). Od 15 maja 1925 do kwietnia 1926 pełnił funkcję zastępcy dowódcy 3 p. uł., przydzielony następnie do Departamentu X Przemysłu Wojennego MSWojsk. Zmarł 2 sierpnia 1926 r. śmiercią samobójczą.

Odnaczony Orderem Odrodzenia Polski IV kl.

Opracował dla BHSG zbiór dokumentów dotyczących wojen polskich o niepodległość i granice 1918–1921, tzw. „Teki Laudańskiego”.

Redaktor „Polski Zbrojnej” oraz „Przeglądu Kawaleryjskiego”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 5362 Laudański Stanisław; Dz. Pers. 1923, nr 30, s. 282; nr 63, s. 588; 1924, nr 6, s. 37; nr 52, s. 305; nr 53, s. 309; RO 1923, s. 605, 676; *Spis oficerów...*, s. 245; P. Stawecki, *Stanisław Laudański*, PSB 1971, t. 16, <https://www.ipsb.nina.gov.pl/a/biografia/stanislaw-laudanski> (dostęp 2 II 2020).

Laudyn Władysław Teodor, oficer kawalerii. Oficer WBH w l. 1930–1932.

Urodzony 27 stycznia 1896 r. we Lwowie. Student wydziału prawa. W l. 1914–1915 w Legionie Zachodnim, następnie służył w armii austriackiej

(ppor.). W WP od listopada 1918 r.; obrońca Lwowa, pełnił funkcje dowódcy plutonu i adiutanta 1 Pułku Strzelców Lwowskich (późniejszego 38 pp), od marca 1919 r. adiutanta Brygady Lwowskiej, następnie – po ukończeniu kursu adiutantów sztabowych – adiutanta sztabu 10 DP, a w 1920 r. m.in. oficera oddziału operacyjnego Armii Rezerwowej gen. Sosnkowskiego i od 20 czerwca adiutanta XX BP. 1 grudnia 1919 r. awansowany do stopnia porucznika. Od 6 października 1920 r. referent prasowy Dowództwa Wojsk Litwy Środkowej, redagował „Słowo Żołnierskie” (późniejsze „Słowo wileńskie”). Bezterminowo urlopowany na studia 6 czerwca 1921 r. W 1922 r. przeniesiony do rezerwy z przydziałem do 26 p. uł.; w tr. uzyskał absolutorium na Wydziale Prawa Uniwersytetu Lwowskiego. Zweryfikowany w stopniu rotmistrza rezerwy. 15 grudnia 1924 r. powołany do służby czynnej w 10 Pułku Strzelców Konnych. 15 czerwca 1925 r. przeniesiony do 22 p. uł., pełnił funkcje: oficera materiałowego, adiutanta pułku i dowódcy 2 szwadronu.

6 grudnia 1928 r. odkomenderowany na ośmiomiesięczny kurs wykładowców historii wojen w WBH, następnie 15 września 1929 r. przydzielony do WBH na okres 6 miesięcy. 15 marca 1930 r. przedłużono przydział. 18 czerwca 1930 r. przemianowany na oficera zawodowego. 6 września tr. przeniesiony do WBH.

W 1932 r. przeniesiony z WBH do Departamentu Uzuppełnień MSWojsk., następnie w stan nieczynny. 30 czerwca 1933 r. przeniesiony w stan spoczynku. Dziennikarz w Wilnie. W 1939 r. rtm. rez. 13 p. uł., internowany na Litwie, zmarł w Kalwarii w styczniu 1940 r.

Znajomość języków obcych: niemiecki.

Znajomość krajów: Węgry, Rumunia.

Odnznaczony Krzyżem Walecznych.

Napisał m.in. *Bój pod Jazłowcem 11 – 13 VII 1919*, „Przegląd Kawaleryjski” 1932, nr 5/6 (i odbitka, wyd. Warszawa 1932).

Według opinii mjr. Adama Borkiewicza z 1932 r.: „Referent bardzo dobry. Literat – intelektualista, bardzo wrażliwy, o wysokim poczuciu honoru oficerskiego. Charakter ustalony. [...] Wytrzymałość fizyczna bardzo duża. Inteligencja wybitna. Umysł zimny, bystry, logiczny. Uzdolnienia wojskowe wybitne. W pracy historyczno-wojskowej zrobił w ciągu ostatniego roku znaczne postępy. Pracuje szybko i dobrze opanowując sytuacje taktyczne. Zdolności organizacyjno-administracyjne posiada duże. Zdolności kierownicze bardzo duże”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 3223, Laudyn Władysław; Dz. Pers. 1929, nr 15, s. 304; 1932, nr 13, s. 421; 1933, nr 8, s. 145; RO 1932, s. 148, 831; *Spis oficerów...*, s. 267, 732; *Trzecia lista oficerów rezerwowych WP*, Dodatek do „Dziennika Personalnego” 1922, nr 9, s. 16; *Wykaz poległych i zmarłych żołnierzy...*, s. 354.

Libert Feliks, oficer dyplomowany piechoty.
Oficer WBH w l. 1932–1939.

Urodzony 18 stycznia 1899 r. w Łodzi. W 1915 r. uczył się tamże w szkole handlowej, z której zbiegł do Legionów Polskich; służył w 5 pp (podoficer). 6 lipca 1916 r. pomagał wnosić z pola bitwy rannego dowódcę pułku, mjr. Leona Berbeckiego. W 1917 r. po ucieczce z transportu do obozu internowanych w Szczypiornie działał w POW w Łodzi, nast. w Kole. Od 11 grudnia 1918 r. w WP w II/31 pp. 1 października 1919 r. mianowany ppor. piech., przydzielony do Oddziału Informacyjnego DOGen. Łódź. Od 21 stycznia 1920 r. ponownie w II/31 pp, m.in. jako oficer gospodarczy, następnie adiutant batalionu. 21 grudnia tr. awansowany do stopnia por. Od 14 listopada 1920 r. do 14 lipca 1922 r. pełnił funkcję adiutanta II batalionu. W l. 1923–1925 odkomenderowany z pułku do PKU Łódź oraz do DOK IV, m.in. jako komendant obozów letnich Przysposobienia Wojskowego, następnie ponownie w 31 pp. W 1928 r. awansowany do stopnia kapitana. W l. 1930–1932 słuchacz WSWoj.

Libert Feliks

1 listopada 1932 r. został przydzielony do WBH na stanowisko kierownika referatu. W 1936 r. awansowany do stopnia mjr. dypl.

W marcu 1939 r. odkomenderowany z WBH do 20 DP, następnie do Dowództwa Armii „Poznań” na stanowisko oficera Oddziału II. Po dostaniu się do niewoli niemieckiej przebywał w obozach w Königstein i Murnau, zbierając relacje do kampanii polskiej; był przesłuchiwany odnośnie do swej pracy w WBH (opracowania książki J. Piłsudskiego *Rok 1920*). Zmarł 3 listopada 1950 r. w Londynie.

Znajomość języków obcych: rosyjski.

Odznaczony Krzyżem Niepodległości, trzykrotnie Krzyżem Walecznych oraz Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Autor prac dotyczących „wojen polskich”, jak m.in. *Materiały do bibliografii wojny polsko-sowieckiej*, Warszawa 1935 i *Upadek Brześcia*, Warszawa 1936. Współautor *Księgi Chwały Piechoty*, Warszawa 1937–1939.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 1769/89/2984, Libert Feliks; Dz. Pers. 1932, nr 13, s. 405; RO 1923, s. 215, 436; RO 1928, s. 47, 223; RO 1932, s. 64, 800; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 27, 494; *Spis oficerów...*, s. 110, 738; D. Kisielewicz, *Oficerowie polscy...*, s. 106; Z. G. Kowalski, *Szablą i piórem...*, s. 200–202; W. Rezmer, *Armia „Poznań” 1939*, Warszawa 1992, s. 475; P. Stawecki, *Oficerowie...*, s. 96.

Librewski Stanisław Jan Czesław

Librewski Stanisław Jan Czesław, oficer piechoty, następnie administracji. Oficer WBH w l. 1932–1939.

Urodzony 1 października 1897 r. w Brzozowie. W 1916 r. ukończył gimnazjum we Lwowie. Służył w II Brygadzie Legionów Polskich. Internowany na Węgrzech, wcielony do armii austriackiej. W WP od 1 listopada 1918 r. pełnił funkcję dowódcy posterunku żandarmerii w Brzozowie w stopniu starszego szeregowego. Od 18 grudnia 1918 r. do 19 lipca 1919 r. służył jako bombardier w pociągu pancernym „Smok”, następnie w szkołach podchorążych. 15 lutego 1920 r. awansowany do stopnia podporucznika. W 1921 r. ppor. 56 pp, odkomenderowany do Szkoły Podchorążych Piechoty w Warszawie.

8 czerwca 1922 r. awansowany do stopnia porucznika. W 1928 r. oficer batalionu manewrowego. 1 stycznia 1930 r. awansowany do stopnia kpt., dowodził kompanią 3 Batalionu Strzelców.

19 stycznia 1932 r. przeniesiony do WBH, pełnił funkcje kierownika referatu, następnie szefa Wydziału Formacji Polskich WBH. Z dn. 19 października 1938 r. przeniesiony z korpusu oficerów piechoty do korpusu oficerów administracji. We wrześniu 1939 r. uczestniczył w ewakuacji WBH do Rumunii. W 1944 r. w Gabinecie NW w Anglii. Dalszych losów nie ustalono.

Znajomość języków obcych: niemiecki.

Znajomość krajów: Węgry, Włochy.

Odnznaczony Krzyżem Niepodległości oraz Złotym i Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Autor prac zwłaszcza z historii Legionów Polskich, jak m.in. *Ilustrowana kronika Legionów 1914–1918*, Warszawa 1936 (współautor).

Według opinii mjr. Waclawa Lipińskiego z 1938 r.: „Oficer o żywym, optymistycznym usposobieniu. Zawsze chętny do nowej pracy. Wiara w swoje siły pozwala mu łamać przeszkody życiowe. Mimo to cechuje go duża skromność osobista i brak zarozumiałości.

Oficer zdolny, rzutki, obdarzony dużym poczuciem rzeczywistości, praktycznością i przedsiębiorczością. Wykona i podejmie się każdej pracy, której podstawy i elementy zrozumie. [...]

Pracuje zawodowo i prywatnie nad historią wojenną Legionów Polskich. [...] Dużo czyta, zwłaszcza wojskową literaturę niemiecką. [...]

Oficer wyróżniający się cechami charakteru, jak silna wola, wytrwałość, niepoddawanie się słabości”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 2110+1088, Librewski Stanisław; Dz. Pers. 1932, nr 13, s. 418; RO 1923, s. 284, 439; RO 1928, s. 107, 235; RO 1932, s. 72, 623; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 303, 494; *Spis oficerów...*, s. 175, 738; K. Paduszek, W. Rawski, *Wojskowe Biuro Historyczne...*, s. 78, 80, 85–86, 91.

Lipiński Waclaw, ps. „Socha”, „Gwido”, „Aleksander”, doktor, oficer piechoty, następnie administracji, działu naukowo-oświatowego, następnie piechoty. Oficer BHSG/WBH w l. 1927–1939.

Ur. 28 września 1896 r. w Łodzi. Działał w skautingu i Polskich Drużynach Strzeleckich. W l. 1914–1917 służył w Legionach Polskich (podoficer 4 kompanii 5 pp), następnie w POW. W 1917 r. zdał maturę i rozpoczął studia na Wydziale Filozoficznym UJ. W 1918 r. obrońca Lwowa, w stopniu chorążego dowodził plutonem. Po wyjeździe ze Lwowa w 5 ppLeg. Mianowany podporucznikiem piechoty dekretem z 18 marca 1919 r., pełnił funkcję dowódcy kompanii. 1 października tr. przeniesiony do Oddziału II Dowództwa Frontu Litewsko-Białoruskiego, następnie od 1 lutego 1920 r. w Oddziale II DOGen. Poznań. Awansowany do stopnia por. 1 października 1920 r. z przeniesieniem do Oddziału II Sztabu MSWojsk. 22 grudnia tr. odkomenderowany na studia do Krakowa, w 1922 r. uzyskał stopień doktora praw i absolutorium z historii na UJ. Zweryfikowany w stopniu kpt. Przeniesiony do 74 pp, ukończył kurs oświatowy dla oficerów młodszych przy DOK V. 2 czerwca 1923 r. przeniesiony z 74 pp do OWar. Kraków na stanowisko referenta oświatowego w Wojskowym Więzieniu Śledczym nr 5 z jednoczesnym przeniesieniem do korpusu oficerów administracyjnych, działu naukowo-oświatowego. 14 lipca 1926 r. mianowany wykładowcą w Oficerskiej Szkole Administracji.

4 lutego 1927 r. przeniesiony do BHSG. Pełnił funkcje: referenta, kierownika samodzielnego referatu (od 28 czerwca tr.), następnie szefa wydziału (od 1 lipca 1936 r.). 30 kwietnia 1927 r. awansowany do stopnia mjr. 16 lutego 1934 r. przeniesiony z korpusu oficerów administracyjnych do korpusu oficerów piechoty. W 1936 r. uzyskał tytuł doktora habilitowanego w zakresie historii na Uniwersytecie Lwowskim oraz został dyrektorem Instytutu Józefa Piłsudskiego.

W styczniu 1939 r. przeniesiony w stan spoczynku i mianowany ppłk. W kampanii polskiej powołany do służby czynnej, od 7 września tr. na stanowisku szefa propagandy w Dowództwie Obrony Warszawy. W czasie

Lipiński Waclaw

okupacji przeszedł na Węgry, w 1942 r. powrócił do Warszawy. Działal w niepodległościowej konspiracji piłsudczykowskiej. Po spędzeniu dwóch miesięcy w więzieniu niemieckim w 1944 r. odsunięty od pracy konspiracyjnej. W 1947 r. aresztowany przez Urząd Bezpieczeństwa; w grudniu tr. skazany na karę śmierci (zamienioną na dożywocie), został zamordowany przez komunistów w więzieniu we Wronkach 4 kwietnia 1949 r.

Znajomość języków obcych: francuski i rosyjski.

Znajomość krajów: Austria.

Odznaczony Orderem Virtuti Militari V kl., Krzyżem Niepodległości, Orderem Odrodzenia Polski V kl., dwukrotnie Krzyżem Walecznych oraz Złotym Krzyżem Zasługi.

Autor wielu prac, jak m.in. *Szlakiem I Brygady. Dziennik żołnierski*, Warszawa 1927; *Wśród lwowskich orłąt*, Warszawa 1927; *Walka zbrojna o Niepodległość Polski 1905–1918*, Warszawa 1931 i in. Autor haseł *Encyklopedii wojskowej*. Redaktor III i IV tomu *Pism zbiorowych* Józefa Piłsudskiego. Sekretarz „Niepodległości”.

Według opinii płk. dypl. Rakowskiego z 1937 r.: „[...] Bardzo dobry szef Wydziału. Nadaje się tylko do prac w zakresie badań historycznych i do wykładów z tej dziedziny. Do każdej innej pracy w wojsku, liniowej czy sztabowej w obecnym stanie rzeczy nie nadaje się z powodu braku praktyki i teoretycznych wiadomości. Najprawdopodobniej obierze cywilną karierę naukową – jednak ostatecznej decyzji w tej sprawie jeszcze nie powziął.

Zalety: zmysł badawczy, łatwość konstrukcji, duża inicjatywa”.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 6380+3970, Lipiński Waclaw; VM, sygn. I.482.37–2869, Lipiński Waclaw; Dz. Pers. 1923, nr 35, s. 367; 1927, nr 4, s. 34; RO 1923, s. 1411, 1453, RO 1928, s. 822; RO 1932, s. 391, 831; *Spis oficerów...*, s. 36, 739; M. Gałęzowski, *Waclaw Lipiński*, Warszawa 2019; A. K. Kunert, *Słownik biograficzny konspiracji...*, t. 2, s. 117–120.

Liszko Henryk, oficer wojsk taborowych, następnie oficer kawalerii. Oficer WBH w 1939 r.

Urodzony 3 czerwca 1898 r. w Kaliszu. Studiował na Politechnice Warszawskiej. W WP od 10 listopada 1918 r. w 5 p. uł. Brał udział w wojnach polsko-ukraińskiej i polsko-bolszewickiej. W 1921 r. podporucznik 2 Dywizjonu Taborów, odkomenderowany do dowództwa III BJ. W 1923 r. por. 21 p. uł., do 1926 r. pełnił funkcję adiutanta pułku. Od 1926 r. w formacjach KOP, dowodził plutonem w 9 szwadronie KOP „Stołpce”. W 1932 r. ponownie w 21 p. uł., odkomenderowany do Dowództwa Brygady Kawalerii „Toruń”. W 1936 r. awansowany do stopnia rotmistrza. W 1939 r. w WBH, pełnił funkcję kierownika referatu. W kampanii polskiej początkowo w WBH, gdzie pełnił funkcje komendanta OPL, następnie ok. 10 września odszedł do szwadronu zapasowego 21 p. uł. W grupie „Dubno” dowodził

szwadronem pieszym, biorąc udział w boju pod Rawą Ruską 24 września. Dalszych losów nie ustalono.

Odnznaczony Krzyżem Walecznych oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Źródło: CAW-WBH, WBH, sygn. I.341.1.9, Listy przydziału i wykazy personelu; AP 5458, Liszko Henryk; RO 1923, s. 641, 688; RO 1928, s. 333, 357; RO 1932, s. 158, 496; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 137, 494; *Spis oficerów...*, s. 392; L. Głowacki, *Działania wojenne na Lubelszczyźnie w roku 1939*, Lublin 1986, s. 224, 369; K. Paduszek, W. Rawski, *Wojskowe Biuro Historyczne...*, s. 72, 76.

Litewski Jan Hipolit, oficer kawalerii. Oficer WBH w 1927 i 1930 r.

Urodzony 14 stycznia 1893 r. w Raciążu (pow. sierpecki). Służył w Legionie Puławskim, następnie w 1 p. uł. I KP (ppor.) i w POW. Przyjęty do WP dekretem z 3 kwietnia 1919 r. z przydziałem do 1 p. uł. z dn. 4 listopada 1918 r. W 1920 r. pełnił funkcję dowódcy 2 szwadronu i dowódcy plutonu. W 1 p. uł. służył do 1939 r. W 1921 r. w stopniu por., odkomenderowany do CWKaw. w Grudziądzu. Zweryfikowany w stopniu rtm., ze starszeństwem z 1 czerwca 1919 r. W 1924 r. czasowo odkomenderowany do Dowództwa XI BK w charakterze oficera sztabu.

Litewski Jan Hipolit

W 1927 r. przydzielony do WBH na okres 3 miesięcy; ponownie przydzielony od 7 do 28 listopada 1930 r.

W 1928 r. awansowany do stopnia mjr., wyznaczony na stanowisko kwatremistrza 1 p. uł. W 1931 r. mianowany zastępcą dowódcy pułku. W 1933 r. awansowany do stopnia ppłk. W 1935 r. odkomenderowany do CWKaw. na stanowisko komendanta Szkoły Podchorążych Kawalerii, które piastował od lipca tr. do maja 1938 r. 14 maja 1938 r. mianowany dowódcą 1 p. uł. Dowodził pułkiem w kampanii polskiej 1939 r., poległ 11 września 1939 r. pod Długoborzem. Pośmiertnie awansowany do stopnia płk.

Odnznaczony Orderem Virtuti Militari V kl., Krzyżem Niepodległości, Orderem Odrodzenia Polski V kl., czterokrotnie Krzyżem Walecznych oraz Złotym Krzyżem Zasługi.

Źródło: CAW-WBH, VM, sygn. I.482.90–8510, Litewski Jan; Dz. Pers. 1924, nr 76, s. 436; 1927, nr 9, s. 87; 1931, nr 1, s. 26; 1935, nr 10, s. 96; RO 1923, s. 601, 680; RO 1928, s. 290, 342; RO 1932, s. 144, 628; R. Rybka, K. Stepan, *Rocznik oficerski 1939...*, s. 128, 688; *Spis oficerów...*, s. 243, 741; *Z żałobnej karty*, PKiBP 1961 nr 22, s. 9–10.

STRESZCZENIE

Arkadiusz Tuliński, Oficerowie Biura Historycznego i Wojskowego Biura Historycznego w latach 1922–1939 (część 2)

Prezentowane biograficzne opracowanie zbiorowe dotyczy oficerów Biura Historycznego Sztabu Generalnego/Wojskowego Biura Historycznego. Zawiera ono – poprzedzone zarysem portretu zbiorowego oficerów – biogramy oficerów służących w latach 1922–1939 w BHSG/WBH. Przy opracowaniu biogramów uwzględniono zwłaszcza wiek, wykształcenie cywilne, znajomość języków obcych, przebieg służby wojskowej, pracę w sztabach czy takich agendach, jak muzea wojskowe czy instytucje oświatowe.

Intencją autora było zwięzłe ukazanie zarówno dynamicznego rozwoju biura, jak i poziomu fachowego oficerów do niego przydzielonych.

Słowa kluczowe: Biuro Historyczne, Wojskowe Biuro Historyczne, oficerowie II Rzeczypospolitej, oficerowie dyplomowani, historia wojskowości

SUMMARY

Arkadiusz Tuliński, The Officers of the Historical Bureau and Military Historical Bureau in 1922–1939 (Part 2)

The presented biographical collective study concerns the officers of the Historical Bureau/Military Historical Bureau (BH/WBH). It contains biographical notes on officers serving in BH/WBH in 1922–1939, preceded by a preliminary collective portrait of the officers. The biographical notes were prepared taking into account especially their age, civil education, knowledge of foreign languages, the course of military service, work in headquarters or such entities as military museums or educational institutions.

The author's intention was to concisely present both the dynamic development of the office and the professional level of officers assigned to it.

Key words: Historical Bureau, Military Historical Bureau, officers of the Second Polish Republic, certified officers, military history

АННОТАЦИЯ

Аркадиуш Тулиньский, Офицеры Исторического и Военно-исторического общества в 1922–1939 гг. (часть 2)

Представленное коллективное биографическое исследование касается офицеров Исторического/Военно-исторического общества и содержит как набросок коллективного портрета офицеров, так и их отдельные биографии, относящиеся к военным, служившим в 1922–1939 гг. в вышеуказанных обществах. При составлении биографий особое внимание уделялось возрасту, гражданскому

образованию, знанию иностранных языков, прохождению военной службы, работе в штабах либо военных музеях и учебных заведениях.

Цель статьи – краткая демонстрация не только динамичного развития Исторического общества, но и профессионального уровня его сотрудников.

Ключевые слова: Историческое общество, Военно-историческое общество, офицеры Польской Республики в 1918–1939 гг. (Второй Речи Посполитой), дипломированные офицеры, история военного дела